

- *Excavacions a l'Illa dels Porros.*
- *Seguint les passes de la Beata.*
- *Es fa efectiu el canvi de rector.*

BAL. - 082

VIAJES acromar TOURS S.A.

un grupo de profesionales a su servicio

Fast Ferry

VIAJE A Port Aventura

LOS ANTERIORES VIAJES A PORT AVENTURA, FUERON UN EXITO TOTAL DE PARTICIPACION Y ANTE LA DEMANDA DE NUMEROSAS PERSONAS QUE NO PUDIERON VENIR EL PASADO AÑO Y ALGUNOS QUE QUIEREN REPETIR, ORGANIZAMOS ESTE NUEVO VIAJE

DOMINGO 22 SEPTIEMBRE

A LAS 7'30 SALIMOS A BORDO DEL FAST-FERRY
DISPONDREIS DE 7 HORAS PARA VISITAR EL PARQUE
A LAS 21'00 REGRESO A PALMA.

PRECIO: ADULTOS: 10.900 - NIÑOS: 6.950

PLAZAS LIMITADAS
FECHA LIMITE INSCRIPCION, 10 SEPTIEMBRE
EL PRECIO INCLUYE:
BARCO, IDA Y VUELTA,
TRASLADOS PUERTO-PORT AVENTURA-PUERTO
ENTRADA CON DERECHO A TODAS LAS ATRACCIONES
SEGURO DE VIAJE

VIAJES ACROMAR
OS INVITA A PASAR UN DIA INOLVIDABLE
EN EL MAYOR PARQUE TEMATICO DE EUROPA.

DRAGON KHAN

A TU FAMILIA
Y AMIGOS!!

Mexico - Polynesia - China
Far West - Mediterraneo

PASEO COLON, 112 - B - TELS. 85 00 26 - 85 00 65 - FAX. 85 10 69
07458 - CAN PICAFORT - (MALLORCA)

**Revista
Santa
Margalida**

número

37

Setembre 1996
(Bimestral)

Obra Cultural Balear
de Sta. Margalida

Direcció:

Rafel Bordoy

Redacció:

Antoni Mas
Joan Malondra
Guillem Crespi
Maria Fornés
Mateu Amorós
Miquel Bordoy
Antoni Ferrer

Col·laboren:

Miquel Bota Totxo
Antonia Calafat
Joan Cladera
Lluna Blava
Mateu Martí
Francisca Moreno
Irene Mas
Pep Ramon Tauler
Martí Torres
Mª Rosa Pujadas

Fotografia:

Rafel Bordoy

Fotografia portada:

Martí Torres
(1er. Premi de la Marató
Fotogràfica 1996)

**Disseny i
fotocomposició:**

Miquel Bordoy

Imprimeix:

Gràfiques SIBA, S.L.
Tel. 52 32 44
Santa Margalida

Dipòsit Legal: 495 - 1989

Adreça:

C/ Xaloc, 2
Tel./Fax 52 33 92
Santa Margalida

Editorial

Les Festes

Un anys més ens trobam de ple dins les festes de la Beata de tanta tradició al nostre poble i que tothom espera durant tot l'any, pel sentiment que promou aquesta celebració entre els margalidans.

Hem passat però, de celebrar unes festes gairebé úniques en tot Mallorca, a unes altres més ajustades a les necessitats econòmiques del nostre ajuntament i més en consonància amb el que l'esmentada situació econòmica ens permet. Tot i això, encara hi ha gent que sospira i demana els espectacles fora de sèrie i les actuacions d'artistes que cobren una quantitat de pessetes amb molts de zeros al darre-
ra.

Esbrinar o discutir ara qui té i qui no té raó no és missió d'aquest editorial, el que voldriem dir, i això sí que creim que ho hem de dir tal com ho pensam, és que la manera en que es fa la programació i contractació dels artistes i atraccions, no ens sembla la més adequada, segons el nostre parer. Intentarem explicar-ho: L'ajuntament ha creat una comissió de festes en la qual hi tenen representació cadescuna de les entitats o associacions de la Vila que hi ha volgut formar-ne part. Fins aquí ens sembla una bona mesura i és un sistema al qual des del punt de vista democràtic no se li pot posar cap emperò i és una lloable iniciativa de part de l'ajuntament per promoure la participació.

Però, després de l'experiència, més o manco d'uns anys, sembla que el que te el sistema de democràtic i participatiu ho perd en operativitat a l'hora de posar d'acord un grup tan ampli de persones, sense poder decisor ni accés al pressupost i a la contractació, cosa que fa que es confec-
cioni el programa, no ja contentant a tothom, cosa gaire bé impossible, sinó qualque vegada en contra del gust

d'una part dels implicats.

De cap manera voldriem que es tornàs arrera en el sentit que una persona o dues decideixin, com s'ha fet tantes vegades, programes, actuacions, contractes i despeses, d'esque-
na al sentir i als interessos de la Vila. Però sí que pensam que, amb prou anticipació a les dates de les festes, s'hauria de determinar, per un grup no massa nombrós de persones, el tipus de festa que es vol per a la Vila, el pressupost del qual es disposa i la contractació d'artistes, conjunts o actuacions que no es vessin empeses per les presses de darrera hora, quan t'has de quedar amb el que no vol ningú i per ventura amb un cost més elevat. Una vegada aclarits tots aquests punts, pot ser seria el moment de la participació democràtica de tots els grups i arribar al consens desitja-
ble en quant a detalls concrets.

Sobretot, pensam que seria important poder disposar de temps suficient per fer la programació de les festes, per així tenir espai per envestir empreses que amb la premura dels darrers moments moltes vegades no són possibles.

Sabem que a la Vila el tema és complex degut a que són tres els nuclis de població, cadescun amb les seves pròpies festes i totes en un espai de temps que va des del 20 de juliol al primers dies de setembre, més raó encara per envestir el tema d'enfora i amb una perspectiva més ample. El destinar més o manco pressupost a les festes pot ser sigui, contra el parer de molts, una cosa secundària, al cap a al fi el que marca l'èxit és la participació dels ciutadans.

Sigui com sigui, el cos de redacció d'aquesta revista, desitja a tothom unes bones festes de la Beata 1996.

LA REDACCIÓ D'AQUESTA REVISTA VOL MANIFESTAR QUE SOLS EXPRESSEN LA SEVA OPINIÓ L'EDITORIAL I ELS ARTICLES SIGNATS PER LA REDACCIÓ. ELS ALTRES SÓN RESPONSABILITAT DELS AUTORS QUE EXERCITEN EL DRET DE LA LLIBERTAT DE EXPRESSIÓ MITJANÇANT LA REVISTA.

A la Vila passen coses...

Per: En Xerafi

Conservar els costums

Les noves tecnologies agrícoles ens priven d'estampes que abans eren ben corrents en el terme de la Vila, com és el cas dels pallers, aquells munts de palla que es podien veure prop de l'era, era una característica del nostre paisatge durant els mesos d'estiu. Avui, les bales de palla han substituït els pallers, però, per tal que molts de nins d'avui poguessin conèixer aquest element característic de la nostra pagesia, un grup de persones, ja majors, bastiren un paller a una finca prop de la Vila. Enhorabona per aquesta iniciativa.

Les preguntes dels ciutadans

Des de que el batle havia autoritzat el públic assistent als plens de l'ajuntament, a què fessin preguntes al final de la sessió, sembla que s'ha anat amollant la llengua dels margalidans i més que preguntes o suggeriments, semblen vertaderes andanades

sobre l'actuació municipal, i els temes de solars, brutor, espais públics, enllumenat, mercat i totes quantes ocurrències i queixes plantegen, ens fan veure -esperam que al batle també- que els problemes d'un poble són qualche cosa més que no les grans obres, els projectes urbanístics, els complexos esportius, els impostos o les festes de la Beata, encara que sembla que això els ve un poc de nou a certs regidors acostumats als projectes ambiciosos i a xifres astronòmiques. No hi ha dubte que l'ajuntament que aconsegueixi resoldre aquests "petits problemes" guanyarà molts de punts, -i molts de vots- a la vista dels vileros que els han de patir.

Subvencions

Una altra de les preguntes que feren al batle, per part del president d'una associació vilera, va esser per quin criteri es regeix l'ajuntament a l'hora de concedir les subvencions a les entitats culturals, recreatives, esportives... La veritat és que ens va semblar

que la pregunta va molestar una mica al batle -pot ser sols va esser una apreciació- el cas és que, al nostre parer, no va contestar la pregunta, ni ell ni la regidora de cultura, si que va dir que no es concedirien per "amiguisme"; pot ser aquí hi caben unes poques preguntes més: Que vol dir "amiguisme"? Els ajuntaments actuen per "amiguisme"? Aquest criteri és sols aplicable al capítol de subvencions? Què són les subvencions? Va expressar el batle la seva opinió o la de tot l'equip de govern? Encara n'hi cabrien unes quantes més però trobam que ja n'hi ha prou, de totes maneres pot ser ni tan sols tinguin resposta.

Escola d'estiu

Una bona idea de part de l'ajuntament va esser la realització de l'Escola d'Estiu per a infants, que ha mantingut ocupats i

monitores que han duit a terme la seva tasca amb eficàcia i entusiasme. Esperem que això no sigui sols una flor d'estiu i que tenguí continuació i ampliació, si els responsables ho troben oportú.

Concert al Torrent de na Borges

Una altra iniciativa encertada -avui no ens estalviam les floretes- va esser el concert que feren conjuntament les bandes de música de Santa Margalida i d'Artà al Torrent de na Borges, aprofitant les festes de Son Serra, la veritat és que l'horabaixa no va esser massa agradable, climatològicament parlant, però pensam que, si es poleixen alguns detalls, la cosa pot resultar vertaderament digne de repetir-se i fer-ne d'aquest concert un esdeveniment important.

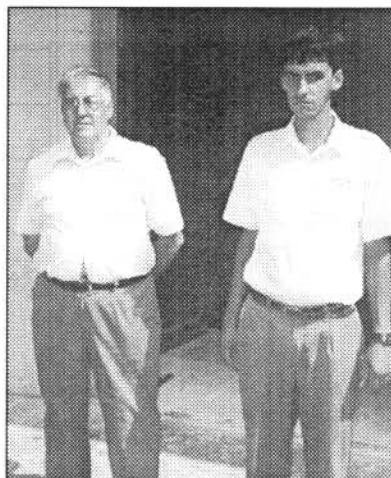
aprenent coses uns bon grup d'al.lots de la Vila, en els mesos de Juliol i Agost, repartits en dos torns, i guiats per unes joves i simpàtiques

Anada a Lluc a peu

L'APA del Col.legi Públic va decidir, en contra del que

venia realitzant feia uns anys, no organitzar la pujada a Lluc a peu, acte que es desenvolupava durant la darrereria del mes d'agost, a part de la pujada de la resta dels pobles de Mallorca. Davant aquest fet, enguany la va organitzar l'Ajuntament, però sembla pel que ens ha arribat, que la cosa es va fer amb presses i força improvisació. Això, jun-

tament amb la calor agostenca, va desanimar moltes persones que pot ser hi haurien anat en unes altres condicions. L'Ajuntament que té mitjans, personal i capacitat per organitzar actes d'aquest tipus no s'hauria de deixar endur per l'oportunisme, la improvisació i les presses, ell i els ciutadans hi sortiríem guanyant.

En Toni i en Tòfol, tenen per tasca el que la nostra Vila es vegi una mica més neta. Potser els facilitaríem una feina tan important si els vileros ens hi miràssim més a l'hora d'embrutar.

Resultats provisionals del Padró Municipal d'Habitants

Gràcies a l'amabilitat de n'Antònia Sans, encarregada del padró municipal, hem pogut tenir accés a les xifres provisionals del padró d'habitants. Aquestes mostren de forma prou clara el creixement experimentat per la població en aquets darrers cinc anys, tot i que la població del padró del 1991 devia ésser inferior a la real, perquè molta

de gent de Ca'n Picafort i Son Serra es va estimar més no empatronar-se. Un punt a destacar és que els esforços dels agents censals han tengut el fruit desijat i s'ha pogut convèncer a molta de la població de Ca'n Picafort perquè s'empadronàs, amb tots els avantatge fiscals i de dotació d'infraestructures que això suposa. L'altre punt a destacar

és, que tal com indicaven les rectificacions padronals, Ca'n Picafort s'ha consolidat com el nucli més poblat del terme, amb una població de 3391 habitants. Entre 1991 i 1996, la població de la Vila, per primera vegada en molts d'anys, ha corregit la seva tendència a la minva i ha augmentat en 89 habitants, una xifra molt semblant a la que ha augmentat Son Serra, que ha passat dels 147 habitants de 1993 a 262. A properes revistes ampliarem tota aquesta informació.

Antoni Mas

VARIACIO DE LA POBLACIÓ (1991-1994)

	1991	1996	Diferència
La Vila	3003	3092	89
Ca'n Picafort	-	3391	-
Son Serra	-	262	-
Ca'n Picafort + Son Serra	2229	3653	1434
Total	5232	6745	1513

Font: padrons municipals de població. Ajuntament de Santa Margalida.

Comunicat de l'Ajuntament

Amb la voluntat de millorar el servei de recollida de fems, i atenent que la recollida es produeix en dies alterns: dilluns dimecres i divendres; en el casc urbà de Santa Margalida, aquest Ajuntament en col·laboració amb l'empresa concessionària LUMSA, ha adoptat la desició d'establir cinc punts on s'hi instal·laran uns contenidors, perquè els habitants de Santa

Margalida puguin abocar-hi els fems, davant una urgència produïda un dia en que no passi el servei de recollida, tenint en compte que, degut a l'alta temperatura dels mesos d'estiu, és recomanable que l'abocament es faci a partir de les 19 hores.

Per tant, a més de la recollida normal, es posa en funcionament aquesta nova recollida dels contenidors, la qual serà els dimarts, dijous i dissabtes de cada setmana i d'aquesta forma el poble tindrà un servei de recollida diària.

Els punts on es concentraran els abocadors són:

- Plaça de s'Abeurador
- Entrada del Carrer Eng. Felicià Fuster, devora la SEAT
- Entrada per C/ Joan Ordinas, devora la Renault
- Entrada per C/ Antoni Maura, devora el "Quarter Vell"
- Al C/ Pou de sa Garriga, cantonada a Santa Catalina Tomàs

Inauguració
dia 13 de Setembre

Vos desitjam
Bones Festes de la Beata

C/. Eng. Felicià Fuster, 15
Santa Margalida

Excavacions a l'Illa dels Porros

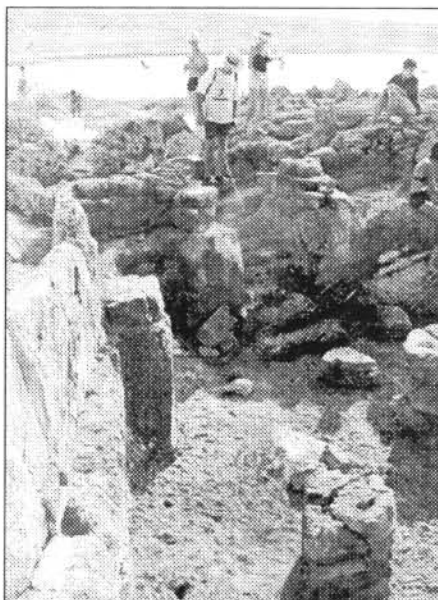
Entre les accions promogudes per l'ajuntament de Santa Margalida per a la conservació del patrimoni històric, s'han començat els treballs de neteja, restauració i excavació de s'Illa des Porros, dirigits els treballs per arqueòlegs de la Universitat de Barcelona i ajudats per un grup de joves margalidans, que en torns de dematí i horabaixa, van enllestint, a poc a poc, aquesta tasca tan important.

Els directors de la campanya són Jordi Hernández i Joan Santamaria, de l'esmentada universitat. Entre l'equip d'arqueòlegs també s'hi troba Nuria Tarradell, filla del primer arqueòleg que va excavar a l'Illa dels Porros en els anys seixanta i setanta.

Les despeses que origini aquesta actuació seran cobertes per l'Ajuntament de Santa Margalida i pel Consell Insular de Mallorca.

Els treballs començaren el dia deu d'agost i està previst que es perllonguin fins a finals d'aquest mateix mes. Aleshores, la feina que s'ha fet és ja important mirant a la consolidació i conservació del monument i, encara que no moltes, s'han fet ja algunes troballes importants, com són ara restes de ceràmica talaiòtica molt fragmentada i mitja dotzena d'esquelets sencers en els voltants de les tres tombes principals, la qual cosa aportarà noves dades per a l'estudi antropològic dels que foren els primers habitants del nostre terme.

Cal fer menció i és d'estricta justícia fer-ho que qui va proposar i va enllestir els projectes per a la conservació i restauració del patrimoni cultural i històric de tot el terme -el de l'excavació l'havien elaborat els arqueòlegs de la universitat de Barcelona- van ésser els qui treballen a l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament.

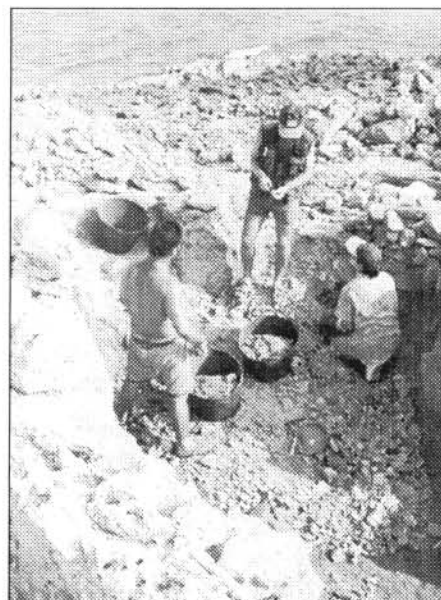

L'aspecte de la Necròpoli millorarà molt després de les meticuloses tasques de restauració.

Comentari al marge:

Fins aquí el que és notícia, ara en voldríem fer un petit comentari sobre un fet relacionat amb aquesta iniciativa; no hi cap dubte que l'ajuntament pot posar-se, ben legítimament, el floc de la promoció d'aquesta idea, sobretot l'Àrea de Cultura, però sembla que qualche regidor tenia ganes de sortir a la foto, amb la gent que fa la feina, i penjar-se medalles, i va portar cap a l'Illa des Porros periodistes dels diaris de Palma i sembla que també alguna televisió local. Hom pensava que la feina que es fa a l'Illa des Porros entrava dins les competències de Cultura - si de cas, a qui pertocava sortir a la foto, era a la regidora de cultura- i no dins les d'Urbanisme i Medi Ambient, però sembla que anàvem errats. El cas és que si els jaciments i la vorera de mar són competències d'Urbanisme i Medi ambient és estrany que no vèssim l'esmentat concejal ni a la neteja del Talaiot de Sa Nineta ni a arreplegar botelles i plàstics per les platges de Son Real. És clar que allà no hi havia periodistes de Ciutat.

Hem dit idò que la visita es va fer amb periodistes dels dia-

Antoni Mas i Jordi Hernández procedint a la neteja i rassiscament d'una de les tombes.

ris de Palma, però les dues revistes de la premsa forana, locals: "Can Picafort" i "Santa Margalida", no hi eren ni, fins aleshores, hi han estat convidades. Pel que fa a aquesta revista, no pensam que fos un descuit del regidor, del qual valoram molt la seva capacitat mental, tantes vegades demostrada, sí que pot ser que no hagi tengut en compte una revista tan poc important i tan poc manejadissa com és la nostra. Però, encara que no som ningú per donar consells, convendria que sabés el regidor esmentat que no és bo tenir per poca cosa a ningú, sobretot una persona com ell, que sap que els vots són molt mals de "caçar", inclús quan s'obri la veda.

Aquest comentari no vol molestar ningú, tan sols deixar les coses en el lloc que pertoca.

Nota: aquest escrit ha estat iniciativa i porta la signatura de l'equip de redacció d'aquesta revista, manco la d'Antoni Mas, pel fet de fer feina a l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament.

Fotos: Tomeu Borràs

La Beata 1996

A l'elecció de les beates per a la processó d'enguany, resultaren elegides:

Beata del festeig (la que va a peu):
Magdalena Vives Fernández.

Carrossa "Casa natal":
Margalida Socías Martí.

Carrossa "El Pou":
Marta Ferrer Aguiló.

Carrossa "La Seu":
Margalida Bonnín Nadal.

Carrossa "Santa Catalina Màrtir":
Catalina Torrens Crespi.

Carrossa "Flor de Mallorca":
Irene Perelló Gayà.

Carrossa "Virtuts":
Joana Moragues Ribas.

Carrossa "Lliri blanc":
Bàrbara Castelló Perelló.

Carrossa "Didal":
Maria José Vives Fernández.

Carrossa "Infància":
Francisca Muntaner Sans.

Carrossa "Aparició de Sant Antoni":
Joana Maria Aloy Sastre.

Carrossa "Glorificació":
Maria del Mar Bergas Pastor.

Tot i ésser l'elecció per sorteig, enguany hi va haver gent que va qüestionar el sistema, dut a terme amb tota la bona voluntat per les monges Agustines, des de fa molts d'anys, degut a certes correccions imposades per donar-li funcionalitat. Pot ser seria hora de fer algunes modificacions i, sobretot, reglamentar aquest acte tan important per a la festa i per a les joves que aspiren a ser elegides.

La Beata Major

Cada any per aquestes dates, una jove margalidana viu l'emoció de ser designada per representar la Beata a la Processó del primer diumenge de setembre, la Beata que va a peu, la que durant la processó és el blanc de les malifetes dels dimonis i de les mirades de tota la gent que contempla el pas de la desfilada processional.

Enguany, l'elegida ha estat Magdalena Vives Fernández, amb la qual hem parlat unes paraules que ens han fet veure la il·lusió, l'alegria i l'orgull que sent, una jove, qualsevol jove, sobre la qual el dit de la sort ha fet caure la designació.

Magdalena ens diu que fa molts d'anys que esperava poder ser la Beata "ja he passat per tot, vaig començar de pagesa devora un sant, pagesa devora la Puríssima, àngel de 1ª comunió, àngel de

darrera la carrossa de la glorificació, àngel damunt la carrossa, virtut, espigadora, la Puríssima, Santa Praxedis i enguany a la fi, si Déu ho vol, seré La Beata". ver-taderament na Magdalena ha fet mèrits més que suficients fins arribar al lloc més important de la nostra processó.

-I que significa per a tu ser la Beata, té importància, no en té...?

-Per a mi en té molta, crec que és una cosa per recordar sempre, sempre des de ben petita vaig aspirar ser-ho, però a la vegada m'imposava molt de respecte i és una responsabilitat important per a qualsevol jove de Santa Margalida.

Magdalena ens diu, finalment, que la processó li sembla molt hermosa, que hi hauria d'anar molta gent i convida a tots els joves a que hi vagin, començant pels de la Vila i a tots els de Mallorca que hi vulguin venir i participar-hi i desitja unes bones festes per a tots.

La Beata 1996

S'obrin les portes de l'infern

Mallorca, encara que ens mostri el seu esperit de senzillesa rural durant tot l'any, hi ha nits que ben bé ens pot semblar una illa endimoniada, si la contrastam amb la calma que l'acompanya durant la resta dels dies.

A molts indrets de l'illa, durant l'hivern, els dimonis surten de l'infern i encenen grandioses fogueres on hi destaquen les ximbombes i les tonades, pels carrers dels pobles, com si un trosset de terra s'hagués enfonsat dins les tenebres fent-nos sentir en un paradís de por. Però, dins l'estiu, quan cau l'horabaixa del primer diumenge de setembre, La vila de Santa Margalida es deixa encaptivar dins un somni, esperat durant tot l'any i fet realitat per una nit.

Els dimonis, com per tot arreu, sempre es mouen bordejant l'espai sagrat que marca quasi totes les tradicions populars (en aquest cas una processó, costum molt arrelat dins la Vila) i s'acompanya de danses i rituals que defineixen les festes majors de Mallorca, traçant un dualisme entre allò que és sagrat i el que és profà, ballant envoltats de solemnitat i de tenebres, mentre la murta escampada pels carrers, defineix un espai que mostra, als

qui l'observen, el que passa en aquesta història, com si fos l'escenari d'un gran teatre realitzat en un espai urbà.

Els dimonis de Mallorca són una mescladissa de tots els altres vinguts de terres tan llunyanes de noisals com són la islàmica, la jueva o la cristiana i fins i tot de la India, dimonis en forma de dracs i d'altres, amb ulls encesos com a calius. Aquests han aportat la imatge necessària per a la creació d'aquest personatge col·lectiu que regeix damunt l'illa, formant una gran colla de dimonis illencs.

Segons diuen els psicoanalistes, la imatge ha sorgit de les profunditats de l'ànima humana, essent la personificació del psiquisme inconscient de l'home, conegut com l'amo de l'infern, sempre acompanyat d'un estol de dimonis organitzats jeràquicament.

Dins les diferents referències del dimoni que trobam dins la cultura tradicional, es pot sentir, encara avui, en el cant de de la siblla, com a testimoni més antic, on la dualitat entre el Bé i el Mal hi és present, també trobam referències sobre dimonis a quasi tots els contes de les rondalles, que semblen miralls de les tradicions mallorquines. Dimonis que al llarg de

la Història han fet revivre la por, mentre el padrí de mirada tendre, llevava la son dels més petits, i potser també de qualque gran, asseguts vora la llar.

Generalment, a Mallorca, el dimoni surt al carrer amb un carisma xalest que alegra la gent els dies de festa grossa. El dimoni, a les fetes majors, es converteix en patrimoni del poble, encara que el fet sagrat sigui el motiu principal de la festa, el dimoni a la festa de la Beata regeix tota la Vila, amb els picarols i tocs del garrot de savina. Fins i tot la gent, satisfeta dels seus dimonis, jutjarà el qui feia més por o més enrenou. Hem de dir que els dimonis de la Beata a Santa Margalida, són els únics en tot Mallorca que mostren la cara. Dien les gloses que parlen de dimonis que el més lleigs és el de Petra, altres diuen que el dimoni gros de Manacor i altres asseguren que és el d'Artà, però el que és segur és que cap no trenca gerres amb tant d'estil com el dimoni gros margalidà, que amb tota la furia de l'infern trenca gerres als peus de Santa Catalina Tomàs. El turment del foc, els bots i cabrioles fan sonar els picarols i la gerra esclata com com un raig de color groc encès, com si un raig de l'infern sortís a

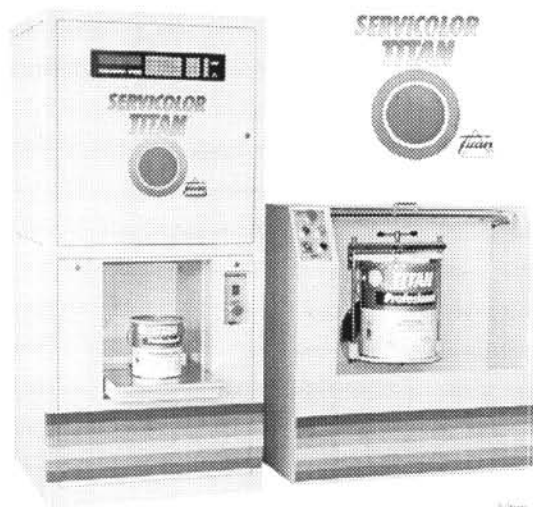
la terra...

L'origen del dimoni i el seu significat, representa sempre les forces del Mal, és el déu que domina l'entranya de la terra, i la gerra dirigida contra el Bé, marca el fet principal d'aquesta processó, com si d'un joc es tractàs. Autoritats, sants, dimonis i la get per tot arreu, vileros sobre tot, vetlen per la bona marxa del joc i per definir el cercle màgic on té lloc el ritual que discorre per sobre la murta, escampada pels carrers principals de la Vila, que acaba bruta de trocets de gerra, com si fossin miquetes que et recorden que el somni esperat durant tot l'any, s'ha fet real i que, quan surti el sol el dilluns de la Beata i la gent comenci a agranar els carrers, tothom sabrà que la Beata ha passat i que l'any vinent, la llum que sorgeix durant aquesta nit, el renou dels picarols, i les cançons entonades per milers de "pagesos", entre els festers encesos, no són més imatges de somnis margalidans que ben segur que tornaran.

Gràcies, Vila de Santa Margalida, per fer cada any aquest somni realitat!!

Bones Festes!

Irene Mas i Roig

Podem fer el color que desitjeu.

Tenim 15.000 colors a la vostra disposició.

Servits al moment!

(Esmalts, pintures, decoració, revestiments façanes, lacats i vernissos)

FERRETERIA & DROGUERIA

PLAÇA S'ABEURADOR, 10
TEL - FAX 52 34 75
SANTA MARGALIDA

ISABEL GARAU, 27-B
TEL. 85 05 24
C'AN PICAFORT

AUTOS MoREY Rosello

POR
1.870.000
LE OFRECEMOS

MOTOR 2.0 DIESEL
DIRECCION ASISTIDA
CLIMATIZADOR AUTOMATICO
CIERRE CENTRALIZADO
ELEVACION ELECTRICAS
ASIENTO REGULABLE EN ALTURA
CINTURONES CON PRETENSOR
VOLANTE AJUSTABLE EN ALTURA
TERMOMETRO TEMPERATURA EXTERIOR
CAPACIDAD MALETERO 500 DM3
PINTURA METALIZADA OPCIONAL

DTO. PROMOCIONAL INCLUIDO

SANTA MARGALIDA
C/. Industria, 1 Tel. 52 36 70

FIAT

PASTOR
CONSTRUCCIONES
Y PREFABRICADOS
MARMOLES Y GRANITOS

C/. Es Clavet, 10
07450 Sta. Margarita. Mallorca.
Tels. 52 31 31 - 52 38 38
Fax. 52 37 95

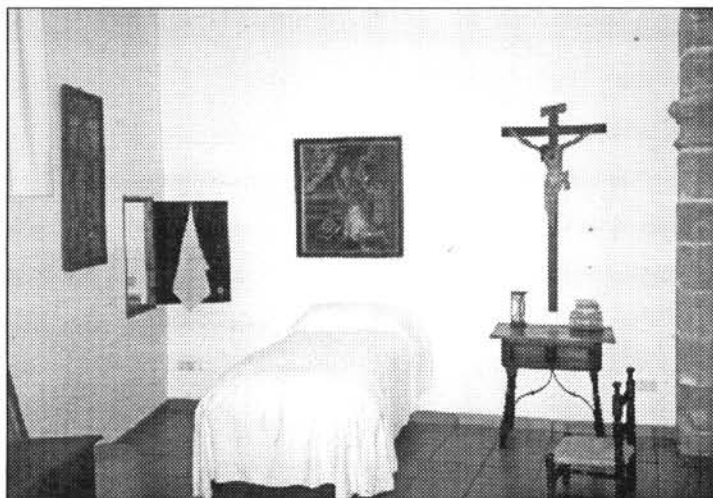
La Beata 1996

Seguint les passes de Catalina Tomàs

En el moment en què una jove i agradosa monja, em va franquejar l'entrada al convent de clausura de Santa Magdalena, de Ciutat, vaig tenir la impressió que penetrava dins una part important de la història de Mallorca i, sobretot, dins la part més important de la vida de Catalina Tomàs. Allà, cada pedra, cada racó, cada moble, cada estri, ens podria parlar del solatge que hi han deixat els segles i les persones, i entre aquestes persones Catalina Tomàs, la nostra "Beata". Allà va esser on més clarament es va manifestar la santedat de Catalina, on va forjar-se aquella "dona de coratge", com l'anomena el prevere Antoni Cano Oléo.

La meua pretensió hauria estat la de resseguir les passes, recrear un dia de la vida de Catalina Tomàs entre els murs venerables d'aquell convent -

Cel·la de la Beata, tal com era.

des del 13 de novembre del 1552 en que hi entrà, fins al 5 d'abril del 1574 en què morí- cosa certament impossible, sí que vaig poder visitar-ne l'escenari, sota el guiatge de l'actual priora, Sor Isabel Genovart, amable i amatent anfitriona, visita que va culminar en front de l'urna on reposen les despulles de la Santa.

De l'esmentada visita em va sorprendre la restauració que se n'ha fet de les dependències del convent, algunes per adaptar-les a un nou temps

i a unes noves exigències, i d'altres per conservar feelment la deixa de la Història, ambdues coses aconseguides d'una manera notable, amb molt d'esforç i, amb paraules de Sor Isabel, "sense ajudes institucionals".

Vaig interessar-me per la vida al convent d'ara i del temps de Catalina Tomàs, la priora em va manifestar la diferència de forma i la similitud d'objectius "Tant llavors Catalina Tomàs com ara nosaltres, perseguiu el mateix objectiu: deixar-ho tot per cercar Jesús, mitjançant la vida contemplativa i la vida contemplativa té com a fita primordial l'oració, nosaltres feim oració per l'Església i pels homes, nosaltres feim el que molta gent diu que no té temps per fer: resar."

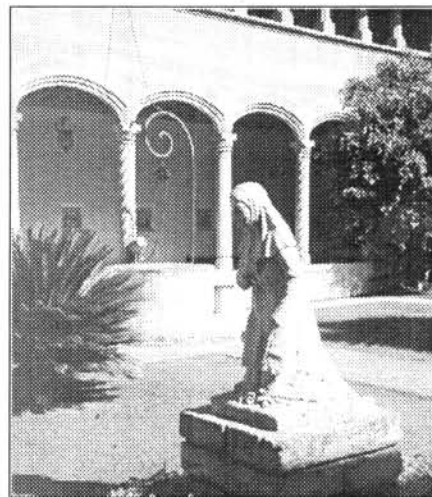
Una jornada al monastir, ara i abans, consisteix amb unes set hores per dormir, unes sis d'oració i les altres dedicades a la feina, estudis, lectures... pensam que en aquells temps els brodats, la confecció d'ornaments religiosos i altres feines manuals, omplien bona part de la vida conventual. Actualment la comunitat compta amb 18 monges: quinze al convent i tres

a Santa Maria de l'Olivar a Sóller. Actualment entre les monges hi ha tres "juniores" i una novícia.

Sor Isabel Genovart està convençuda que Catalina Tomàs és present a la vida del monastir "com podem pensar que hauria estat possible la feina de restauració sense la certesa de la seva ajuda i el convenciment de que continua viva entre nosaltres?"

-Què pensa Sor Isabel de la nostra festa de la Beata?

-No he tengut el gust de veure-la mai, vaig entrar molt jove al

convent i no n'he tengut ocasió, sí que en tenc notícies i m'han dit que és una manifestació fortament folklòrica, cosa que no deixa de semblar-me positiva, ja que és una manera de conservar les essències de la nostra identitat, la seva popularitat és una prova de que és sentida i és viscuda pel poble de Santa Margalida.

Vaig sortir gratament impressionat de la visita al monestir de Santa Magdalena i no vaig poder sostreure'm a la impressió de que, en qualche moment, els meus peus trepitjaren exactament el mateix punt on fa més de quatre-cents anys va trepitjar la Beata, que vaig contemplar les mateixes parets i els mateixos quadres i objectes que va veure ella. I quan abandonava la pau fresquívola del recinte sentia el ressò de les paraules de Sor Isabel Genovart: "Santa Catalina Tomàs, vertaderament va ser una dona d'empenta, una dona que no vivia per a ella sinó pels demés, nosaltres des d'aquí prenim distància del món per tal de tenir-lo més prop, aquest era l'objectiu de Catalina, va entrar al monastir per trobar-se més prop de Déu i dels homes i aquest és el punt de mira dels contemplatius, realitzar-nos no en un pla humà sinó espiritual, que sempre és més gratificant pel que té de desinteressat".

Pot ser el convent de Santa Magdalena de Ciutat hauria de ser lloc de peregrinació pels margalidans, per poder comprendre i estimar un poc més la nostra festa de la Beata i enfortir la devoció a Santa Catalina Tomàs.

Rafel Bordoy

PRECIOSOS PISOS Y PLANTAS BAJAS CON JARDIN PRIVADO

Desde 11.300.000 Pts.

Una excelente ubicación en una zona tranquila y bien orientada.
Junto al mar y con un esmerado diseño arquitectónico que
combina la luz y el color con amplias terrazas y
hasta 115 m² de jardín privado.

- *De 2 y 3 dormitorios, 2 baños.*
- *Cocina amueblada.*
- *Baños con encimera de marmol y grifería monomando.*
- *Aire acondicionado y calefacción con mando a distancia.*
- *Antena parabólica.*
- *Armarios empotrados.*
- *Piscina con terraza y solarium. Jardines.*
- *Aparcamiento privado.*
- *Acristalamientos "Climalit"*
- *Entrega inmediata. Listo para habitar.*

Para información y visitas Piso Piloto en horas convenientes al:

Tel. 73 61 15

Parlàrem amb la directora del nou institut

L'Institut de Santa Margalida que s'inaugurarà durant les festes de la Beata i començarà la seva tasca docent el proper curs escolar, ja té designada la persona que l'ha de dirigir: Esperança López, una dona jove, amb experiència provada en el terreny de l'ensenyament, amb moltes ganes de fer feina i, sobretot, amb molta il·lusió per portar endavant la seva tasca al front del nou Institut, en l'etapa, sempre difícil, del seu començament.

A Esperança li fèrem unes poques preguntes que ens permeten entrar en contacte amb una persona que tindrà, en bona part, la responsabilitat de l'educació dels joves margalidans.

-Coneixies ja el poble de Santa Margalida?

-El vaig conèixer de passada, fa més o manco un any, jo anava a la mar i vaig passar per aquesta vila, vaig veure que s'estava construint l'institut, el meu pensament va ser: vaja un Institut més maco, pot ser m'agradaria fer-hi feina. Jo havia treballat sis anys a Estrasburg i el meu contracte de treball finia, per altra banda, no em feia massa il·lusió tornar a fer feina a Palma, com havia fet abans, i el fet de tenir una casa al camp, entre Sineu i Sencelles, foren una sèrie de circumstàncies que m'han portat a Santa Margalida.

-Pot ser sigui un poc prest per fer-te aquesta pregunta, però ens podries dir, més o manco, quina és la feina que penses fer aquí?

-Sí, encara és un poc prest, però jo sempre he fet feina en el món de l'ensenyament i venc amb molta il·lusió. El mateix dia del meu nomanament vaig venir a veure l'institut i vaig parlar amb el batle i em va dir de varis grups de teatre al poble, d'una revista i d'altres iniciatives que em donaren la imatge d'un poble viu, a

mi sempre m'ha atret el contacte amb el món de la cultura per tant pens en poder fer aquí una feina interessant.

-Això és una cosa que ens interessa molt, quina penses que ha de ser la relació poble-institut?

-Crec que ha de ser absoluta, l'institut és el poble i s'hi troba arrelat, l'institut és en benefici del poble, perquè el poble millori i perquè s'hi formi la seva joventut i en la formació d'aquesta joventut jo encara hi tenc esperances i il·lusió.

-Podem pensar que la gent de l'Institut, professors, direcció... podrà ajudar a dinamitzar la vida cultural de la nostra Vila?

-Encara no conec el professorat, però pens que sí, aquesta també és la disposició per part de la direcció, som una entusiasta dels moviments culturals i sempre hi he fet feina, fins i tot em fa ràbia de veure les disponibilitats que hi ha per fer cultura i la manca d'interès en certs aspectes. La meua opinió és que això és una feina que, precisament s'ha de fer des de l'escola.

La nova directora creu en la democràcia, en la convivència, en la integració de la gent que ve de fora, no li agraden les imposicions i pensa que aquests valors s'han de començar a potenciar des de l'escola.

Nosaltres donam la benvinguda a Esperança i li desitjam que les seves il·lusions es vegin complides, que pugui fer entre nosaltres la feina que, sens dubte, pensa que ha de fer i que ha d'anar encaminada a fer un poble millor, per medi dels nostres joves. Des d'aquestes planes li oferim la nostra col·laboració.

Redacció

Una escomesa afectuosa

Vaig acceptar l'amable convidada del director de la Revista "Santa Margalida" d'escriure unes retxes de presentació del nou Institut d'Ensenyament Secundari de Santa Margalida que s'estrenarà el proper curs escolar 1996-97.

Ja tendrem temps de conèixer-mos més a fons i de col·laborar estretament perquè el nou centre compleixi les expectatives que el poble hi ha posat. El moment actual exigeix una joventut de cada vegada més preparada i responsable capaç d'enfrontar el ritme accelerat de transformacions que comporta el món actual. Santa Margalida és un viu exponent d'aquesta voluntat d'adaptar-se als temps novells sense perdre la seva identitat. El nou centre no te més aspiració que la de contribuir a una tasca tan engrescadora.

Crec que els calorosos dies del mes d'agost amb les festes de la Beata a les portes no són els més apropiats per a grans declaracions de principis, sols volia fer arribar a tots els futurs alumnes i a les seves famílies una primera i càlida escomesa en nom de l'Institut d'Ensenyança Secundària de Santa Margalida.

Esperança López Tortosa.

Ens ha arribat el correu

Sr. Director, li agrairia la publicació a la revista d'aquesta carta:

Ja fa molt de temps que els margalidans observam com l'Ajuntament del nostre poble fa i desfà el que vol. Però jo, un vilero entre molts, no podia deixar passar el que s'ha anat fent darrerament. Jo pensava que tots els vileros teníem els mateixos drets o oportunitats, però me n'he adonat que això no és veritat perquè "qui té bo vola i qui no en té redola". A principis del mes de maig varen començar a recórrer les cases del nostre poble els joves que l'Ajuntament havia triat per dur a terme el cens electoral, però el que fa gràcia és que mentres a altres pobles feien exàmens o sortejos per triar les persones, aquí l'única condició que feia falta era, tenir qualcú dins l'Ajuntament. Després també començà l'escola d'estiu, activitat organitzada per l'Ajuntament, on ha passat exactament el mateix i,

fins i tot, hi ha hagut gent que ha fet les dues feines al mateix temps.

Aquest escrit, només és la meva opinió i la de molts altres joves del poble que a casa seva no tenen ningú dins l'Ajuntament. Només voldria dir als integrants d'aquest, que quan hi hagués places buides, de qualsevol activitat encara que només durés dos mesos, no posassin els amics o coneguts sinó que es fes una oferta de treball (tauler d'anuncis) com passa als altres pobles, i es triessin les persones segons les seves capacitats o currículum.

Esper que aquest escrit serveixi per animar a la gent a denunciar les contínues irregularitats que es produeixen en la contractació de personal per part de l'Ajuntament.

Un margalidà

Glosa dedicada a D. Mateu Amorós

Aquest poble tan hermós com ho és la nostra Vila, i D. Mateu Amorós vengué a Santa Margalida.

Aquest el nostre homentge que fa la tercera edat, en Jordiet la entregat ell que fou el seu missatge.

S'Ecònomo de la Vila amb noltros ha estat dotze anys i ja som com a germans; que vengui a la festa gran de la Beata Catalina.

Visca la Vila!
Visca Santa Margalida!
Visca D. Mateu!
que ens recordi cada dia.

M.A.A.
Santa Margalida 1996

L' hora de llegir

Avui portam a aquesta secció un llibre del qual n'és l'autor Rafel Crespí i Ramis, nascut a Pòrtol, casat a Santa Margalida i professor de llengua i literatura catalanes a l'I.E.S. "Berenguer d'Anoia" d'Inca.

Títol:

"Perquè has vingut?"

Autor:

Rafel Crespí i Ramis

Editorial:

Columna (Barcelona)

Quan Martí, un investigador quasi "amateur", emprèn el vol cap a Amsterdam per recollir un

premi internacional, porta amb ell un rossegall d'espectres -els ullons del coronel, la por, els records d'una infantesa trista i grisa, la prepotència d'en Julià i l'engruna amarga d'una crida que mai no arribà- que li aigualeixen l'alegria.

Bebel, una jove holandesa, cerebral però apassionada, com un astre resplendent, il·luminarà aquest caos. Al seu costat Martí esdevindrà un home nou i desconcertat que malda per resoldre l'enigma més important de la seva vida: Perquè has vingut?

A Perquè has vingut? Hi ha amor però no és una història amorosa, també hi ha venjança però no és cap novel·la de lladres i serenos ni de detectius ni màfies; a aquesta novel·la hi ha

alguna victòria, gran? Petita? Rueca?, el lector l'haurà de jutjar, però no és una història d'heroïcitats. Perquè has vingut? no és cap droga però enganxa i crea adicció. Perquè has vingut? serà presentada d'aquí poc temps a Santa Margalida.

En aquesta primera novel·la de Rafel Crespí descobrim la figura d'un narrador jove que demostra un domini i una riquesa en el llenguatge així com també la capacitat de bastir una història que sens dubte sorprendrà i captivarà els lectors i que el confirmen com una de les veus capdavanteres de la nova narrativa illenca.

Imatges d'un Temps

El 29 de desembre de l'any 1929, es va celebrar a Palma una grandiosa colcada, amb motiu de commemorar el setè centenari de la Conquesta de Mallorca pel Rei en Jaume I. A aquest acte hi va haver una representació de quasi tots els pobles de Mallorca i, com es natural, també de la vila de Santa Margalida. El batle, que aleshores era l'amo en Miquel Monjo, va considerar que allò que era més vistós i més representatiu de la nostra Vila era la festa de la Beata, i va portar a Palma pageses, dimonis, gerres i la Beata.

A la fotografia hi podem veure el propi batle, Miquel Monjo, la Beata representada per Magdalena Perelló Planas (Justa o de Ca'n Maró), Santa Catalina era Magdalena Dalmau March (de sa Teulera), Santa Pràxedis era Antònia Alós Estelrich (Racó), els dimonis l'amo n'Andreu Avellà (Vellà), Sebastià Riera (Tià de s'Estret), i l'amo en Miquel (Porxet). El que aleshores era el municipal de la Vila, L'amo en Sebastià Quetglas (Calet) i les pageses: Catalina Ramis Gual (Gual), Catalina Vives, Catalina (Fonoll), Francisca (Serra), Catalina (Catxa), Antonina (Terrola), Catalina (Terrola), na Carabassa, Francisca (Bassa), Catalina (sa Prebassera), Joanaina (Alossa)... i

altres que poden haver passat per malla.

La fotografia està feta al que ara és el carrer Eusebi Estada de Palma. D'aquella commemoració el prevere Mn. Andreu Roig i Prohens en va fer una codolada i així descriu l'aportació dels margalidans:

*"I riolers
van fora mida
els de Santa Margalida ;
i marca el pas
un "bell homo", alt i gras,
amb un penò;
i crida l'atenció
per lo simpàtic;
és fuster i bon matemàtic
(diuen i dic);
així és que bé m'explic,
aquests moments,
lo exacte dels moviments
de tal persona.
Basta veure'l una estona,
aquest gran dia,
per cobrar-li simpatia;
ho diuen tots...
Mir dos dimonis...! quins bots...!
Fan "sa traveta",
pareix, a Sor Thomassetà,
que els tira "asperges"..."*

*L'acompanyen dues Verges
dant-li consol.*

*De pageses quin estol...!
totes cantant:
"Sor Thomassetà"..."*

*Un encant
resulta això!
Tio, ara va de bo!
Mir filadores
que van amb les cantadores...!
I covonets
altres duen, amb trastets...
i una gerra...!
Ara els ha caiguda en terra,
i tot són tests...!
És que els dimonis, molt llests,
(com devagades)
les deuen havé assustades
per estorbar
seguissen en son cantar
a La Beata.
La ràbia, creu que los mata;
n'hi tenen tanta
perquè prest la veurem Santa...
Serà sens mida
el goig... Santa Margalida
ha quedat bé,
fent un principal paper,
en aquest dia."*

*Vos desitjam
Bones Festes de la Beata
i vos convidam a conèixer
la nostra gama Peugeot*

PEUGEOT

JOSE PERELLO GAYA

Miguel Ordinas, s/n. - Tel. 52 31 60 - Fax 52 37 14
07450 SANTA MARGALIDA

El racó literari

Homenatge a Joan Mascaró i Fornés

L'Ajuntament de Santa Margalida va acordar, per unanimitat, en un ple extraordinari celebrat el dia 7 d'agost, retre homenatge a un dels fills il·lustres de la Vila, Joan Mascaró i Fornés, amb motiu de complir-se, l'any 1997, el primer centenari del seu naixement i desè de la seva mort.

S'han encarregat d'elaborar el projecte, Gonçal López Nadal (Professor d'Història i Institucions Econòmiques de l'UIB) i Antoni Mas i Fornés (encarregat de l'Arxiu, Cultura i Patrimoni de l'Ajuntament de Santa Margalida).

Aquest homenatge, del qual tendrem temps de parlar-ne, tindrà un cost d'uns dos milions de pessetes i les entitats que, en principi, hi col·laboraran són: Ajuntament de Santa Margalida, Universitat de les Illes Balears, Consell Insular de Mallorca i Banca March.

Per donar entitat a aquesta notícia, publicam aquí un poema del poeta pollencí Miquel Bota Totxo, dedicat a Mascaró, i que ha tengut l'amabilitat de transmetre'ns.

Joan Mascaró i Fornés
-Fill Il·lustre de Santa Margalida-

Tu que dins l'amplitud d'Anglaterra
mai no perderes l'arrel fonda i forta
del teu caire pagés i senyorívol,
també assolires de "Gran Mestre" fama
per la traducció, llei i mesura,
tan valuosa, del "Bhagavad-Gita"
que, amb l'esperit obert, fins recreares,
sempre ben convençut que la llum viva,
l'amor, la veritat i la tendresa,
són el camí del cel i l'esperança,
són la cançó de Déu, la poesia,
claus per eternitzar la nostra essència.

Llargues anyades professor a Cambridge,
amb la teva bondad i sensatesa,
la teva independència i el coratge,
i d'una llar pagesa el seny i l'ímpetu,
aconseguies honorança i glòria,
de plenitud lluny de la teva terra.
Però has volgut, amb voluntat florida,
l'etern repòs a l'Illa de Mallorca,
poeta i pedagog, pròcer insigne,
artífex enginyós de la paraula,
exalçat sobre el temps que esdevé història
enllà la mar i traspasant fronteres.

Tu que sempre granares la teva obra
i jamai no minvares les idees,
tu que amb la veritat com a senyera
la veu i la paraula madurares,
reposes ja entre els teus, la gent pagesa
d'una raça fidel i dreturera
que et féu batec, cor excel·lit d'un poble
que et nomenà amb la germanor de l'ànima,
amb la claror del pensament tel·lúric,
la joia, el sentiment, la solidesa,
la serenor, la pau i la potència
de l'antigor vital mediterrània,
Fill Il·lustre de Santa Margalida,
racó tranquil de l'Illa, on vares néixer.

Joan Mascaró i Fornés, bé et coneixia
qui et proclamà "Centaure dels Silencis",
perquè a més de la teva saviesa,
penons alçares de virtuts humanes.

Miquel Bota Totxo
Pollença, abril de 1987.-PAU

El racó literari

In Memoriam

*El sentiment del poeta
Miquel A. Riera,
entrevist en unes roses*

Entre les poques persones que, inclús a la seva ciutat natal, era tengut per prestigiós mestre de la nostra literatura, ha estat en Miquel Àngel Riera i Nadal. Aquest reconeixement col·lectiu es va manifestar a l'acte de la seva defunció, esdevinguda el passat dia 20 de juliol.

Si en el camp de les lletres, "gran poeta i un molt bon novel·lista" han florit nombrosos testimonis d'admiració, també s'ha valorat la seva manera de ser i d'actuar, trets no menys apreciats. En aquest aspecte em sent afortunat de poder aportar el testimoni d'un gest que consider significatiu:

Molta gent, sobretot manacorins, tenguérem la sort de tenir una professora que va causar admiració, gratitud i respecte, malgrat la seva juvenesa; es tracta de Dona Rosa Santandreu Planas, filla d'una nombrosa i notable família margalidana. Des de fa uns catorze anys, Dona Rosa sofreix, exemplarment, una greu malaltia que, de dia en dia, va minvant les seves facultats.

El seu alumne en Miquel Àngel, a més d'interessar-se per ella en el trascórrer del temps, fa uns dos anys li va fer una visita, parlaren, compartiren records llunyans i l'antic alumne a més d'agrair-li el seu mestratge a Dona Rosa, la va obsequiar amb un manat d'esquisides roses. L'encontrada, breu en paraules, fou intensa en emocions.

Dona Rosa i el seu fidel espòs, sempre han tingut ben present aquest gest tan significatiu.

Que el Senyor li concedeixi, al recordat amic Miquel Àngel, la Rosa de l'Eternitat Pasqual.

Mateu Amorós, Prvre.

La Lluna i l'Amor

A hir a la nit, mentre parlava amb la Lluna, vaig veure passar un estel fugisser. Sempre m'havien dit que quan en veies un, pensés un desig perquè, tard o d'hora, aquest es faria realitat.

Quan vaig veure aquell cos, aquella llum tan meravellosa, només vaig poder pensar en una cosa: l'amor. Sí em vaig adonar que dintre meu hi habita aquest sentiment. Un sentiment poderós, un sentiment que inunda tot el que agafa, tot el que toca, a tot el qui el mira. Llavors vaig pensar amb aquesta paraula: AMOR. Què és l'amor? Què signifioca estimar qualcú?

En aquest moment vaig tornar mirar la Lluna, la meua estimada, per demanar-li ajuda. Li vaig fer les mateixes preguntes una vegada i una altra, però no em responia. Sempre que he tingut qualche problema, qualche preocupació, m'he dirigit a ella. Sempre havia tingut resposta. Ara no seria diferent. També tindria una solució:

-L'amor és dintre teu- va dir-me -L'amor és voler estar amb una persona, voler esser una part d'aquesta persona i que ella sigui una part de tu. És quan dues persones són una sola. Tu i jo, jo i tu. Quan sentis això per qualcú, llavors coneixeràs l'amor.

Va callar, no em va dir res més. Estava silenciosa i jo la veia més blanca que mai, la vaig sentir dintre meu. Vaig entendre les seves paraules: el que jo estimava era l'AMOR. Jo estimava el sentiment, la passió, la intimitat... Ara sé el que sento. Ara comprenc el meu cor, ara ho comprenc tot. Gràcies Lluna.

Lluna Blava

Ella (Aquest poema el dedic a la persona més digna de rebre'l)

Ella és la raó de la meua existència, ella és la persona que jo més estimo, a qui jo més admiro. Lluitava sense esperar res a canvi, una dura lluita sense armes, sense violència. Vetllava pel nostre benestar i nosaltres mai no li hem donat les gràcies, sempre he volgut dir-li que l'estimo, però, sense saber perquè mai no li he dit. La meua consciència no em deixa passar més temps sense dir-li a ella: "gràcies per tot el que tenc", Ningú no ho hagués pogut fer millor que ella, perquè ella és qui més es mereix el cel. Jo per ella moriria, perquè per l'amor no es mata, per l'amor es mor. De nosaltres en va fer una família i ens ensenyà a respectar-nos i estimar-nos, però nosaltres no li hem dit mai "gràcies". Jo crec que és la dona més hermosa de la terra, i és que no hi ha més bellesa que la que prové del cor. Pensareu que estic boja, però, és que hi estic boja d'amor per la persona més digna de rebre'l. Ella sap que jo l'estimo, mirau si ho és d'intel·ligent, ella sap que jo l'estimo però mai no li he dit. Voldrieu saber qui és aquesta dona que jo tant admiro? Duien que com ella només n'hi ha una i així ho diu un refrany: "De mare només n'hi ha una... com en el cel una Lluna".

Francisca Moreno
Santa Margalida

Els Pensaments de l'Arbre Ferit

Aquests temps que vivim no deparen successos molt esperançadors per a la nostra llengua. Un pic més patim el reviscolament del dimoni de la ignorància i la manipulació, sempre presents al nostre país. Els defensors de la "llengo Balear" ataquen la nostra intel·ligència, els defensors de la incultura i de l'aculturalització del nostre país han passat a l'acció: han estat rebuts "no oficialment" per la màxima autoritat balear. Admet que m'agradaria haver presenciat la reunió i escoltar com deien bajanades, una darrera l'altra, i en castellà (que sinó no s'entendrien ni entre ells) i com el President del Govern Balear els escoltava, supòs que bocabadat. I es que aqueixa gent no té aturall.

Una cosa els voldria

dir en aquests insignes defensors d'una llengua inexistente i incomprensible com és la seva "llengo Balear": si "qualca" pic en teniu ganes (no confondre amb fam ni la fam amb talent) veniu a "sa" Vila a "cherrarmós" "y" "digau-mosnos" que pensau; si en teniu ganes (i fam i talent), anirem a "Ca En Picafort" a "davora" "sa" mar, a prendre un "helado de fresa" mentre "nos" conta "es credo".

És llastimós que "hàguiguen" rebut en aquests insignes defensors d'una llengua fabricada a mida d'una dotzena de persones, abans que no a filòlegs i gent de cultura provada. Vaig tenir un professor de ciències que deis que hi havia dos tipus de lleis en aquest món: les científiques i les d'acte de fe. Personalment m'en refiï més de la ciència (que sol demos-

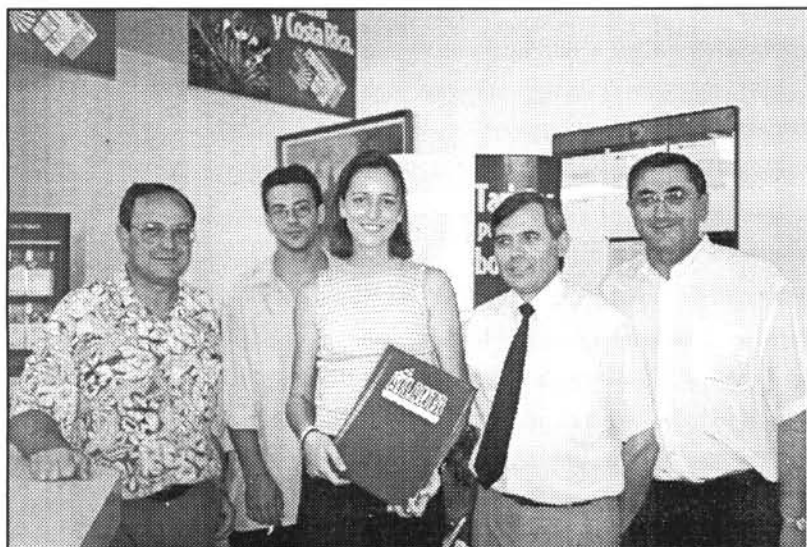
trar els seus anunciats) que no d'unes poques persones que em demanen que faci un acte de fe i cregui en les seves teories (només seves). Pens així perquè sé que darrera tot acte de fe solen venir actes de traïció i, de vegades, de pena i contricció. Quan passen aquestes coses és quan te'n tems que és molt desagradable que els que tenen tanta comandera et considerin un esclau de les seves idees i, per tant, per davall del seu nivell.

El Pi de Son Tovell

Central Hispano

EL BANCO DE CADA UNO

Premi a Santa Margalida!

El Compte 20, modalitat d'estalvi per a joves establerta pel Banc Central-Hispano, ha fet una promoció amb sortejos per acudir a Atlanta (EEUU) amb motiu de les Olimpíades.

Una jove, Maria Elena Rosselló Roig, que tenia un compte d'aquest tipus a l'Oficina del Central-Hispano de Santa Margalida, va resultar premiada amb un viatge i estada de 6 dies per a dues persones a Atlanta, on hi va poder presenciar els Jocs Olímpics, acompanyada del seu germà.

Enhorabona a la guanyadora i a l'oficina de Santa Margalida que ja són varis els premis que ha repartit.

ES POUÀS, 5 - TELS. 52 30 23/24
SANTA MARGALIDA

Magdalena Perelló Planas

Magdalena Perelló, madò Magdalena Justa o de Ca'n Maró, té ja 82 anys i moltes coses per contar; quan era nina i després de jove-neta, va representar moltes vegades la Beata a la processó que el primer diu-mengete de setembre es fa a la Vila, ella recorda amb nostàlgia, lògica per altra part, aquells dies de la seva joventesa i aquelles festes que celebrava el nostre poble, distintes però amb el mateix bessó, amb el mateix sentiment amb què, encara avui, les celebren. No li férem massa preguntes, ella va fer una desfilada pels records i ens va fer reviure aquelles "altres" festes en el fons tan semblants a les d'avui.

-Hem sabut que vós vareu esser la Beata a la processó durant molts d'anys, quants d'anys?

-Jo, si mal no ho record, vaig començar a ser-ho devers els nou o deu anys i ho vaig esser, crec que fins als devuit.

-Vós ereu idò la Beata que anava a peu?

-Només hi havia aquesta a la processó, no hi havia carrosses, record que un any, amb motiu de la visita del governador, es va fer una carrossa però fou una cosa excepcional i, naturalment, era molt distinta a les que es fan ara, això devia esser devers l'any 1925. La carrossa era un camió de càrrega sobre el que, amb taulons, s'havia fet una escalonada i estava adornat amb paperins de colors i a sobre hi anàvem La Beata, santa Catalina màrtir i santa Praxedis, també hi anaven les virtuts i altres nines vestides

d'àngel i d'altres vestides de monja. Aquí voldria dir que com que llavors hi havia molts de fils d'electricitat que creuaven el carrer, un homo, En Pep

...“abans no hi havia carrosses, un any, amb motiu de la visita del governador, en varen fer una”...

Capó (Simoni), amb una forca anava alçant els fils perquè pogués passar la carrossa.

-Com era la processó els altres anys?

-La Beata, a diferència d'ara, anava encapçalant la processó, amb les dues

santes, Catalina i Praxedis, a cada costat, darrera hi anaven les virtuts i els nins i nines vestits d'àngels i de sants:

sant Cosme i Damià, sant Bru, Sant Pere, Sant Antoni... i a continuació, devers cent o més parelles vestides de pagès i portaven gerres. Els dimonis, com ara però amb manco trull i manco desgavell, posaven ordre entre els espectadors i prenién les gerres per trencar-les davant la Beata que els feia els senyal de la creu amb la creu que portava a les mans, també feien el senyal de la creu, santa Catalina amb una espasa i santa Praxedis amb un lliri que portaven a les mans.

-En aquell temps idò ja es trencaven gerres?

-Sí, en tota la processó es feien quatre trencadisses,

els dimonis, que havien pres les gerres a les pageses, amb una mica de sarau i gresca, però no com ara que sembla vertaderament una batalla campal. Feien la primera trencadissa quan deixaven la plaça, davant la casa de l'amo en Bartomeu Llambies, al començament del carrer del Pou de sa Garriga, després la processó seguia pel carrer Forà (avui de La Salle) i a mitjan d'aquest carrer es feia una altra trencadissa, després la processó seguia pel carrer de la Glòria i del Molinot i pel que avui és el carrer de Joan Monjo March, arribava al Pouàs fins davant l'Ajuntament, que aleshores era al cap de cantó on avui tenen la seva casa i botiga els Germans Alomar (Sinevers); i davant l'Ajuntament es feia una altra trencadissa, la principal, i el remat es feia davant el portal dels homes de l'església.

A la processó hi anaven dues bandes de música, la de la Vila i una altra d'externa i darrera de tot hi anava l'ajuntament i els capellans. Durant la processó les colles de pagesos cantaven sempre seguit "Sor Tomasseta" i tot es feia amb més serietat que no es fa avui en dia, tal com pertoca a una processó, perquè sembla que avui s'ha oblidat que el que es fa és una processó. Per il·luminar la processó es portaven faies.

Pot ser aquí convé dir que la banda de música de la Vila, els diumenges al capvespre tocava damunt el cadafal de la plaça i el jovent passejava voltant per damunt la

plaça, els homes per l'esquerra i les dones per la dreta i així ens encontràvem i xerràvem i reiem.

-Venia gent externa a la festa?

-Parelles de pagesos no en solien venir d'externes, com ara que en venen tantes, gent a veure la processó sí que en venia, sobretot dels pobles veïnats, de Maria, Petra, Ariany o Muro, però llavors no era tan fàcil desplaçar-se com ara.

-La Beata i la seva cort anaven també a l'Ofici?

-Sí, ja ho crec, si l'Ofici era, com solia esser a les deu, abans tots anàvem a vestir-nos a ca les Monges, sants, santes, àngels i pagesos, tothom es vestia a ca les Monges, elles es cuidaven de tots els vestits, i allà a l'església hi havia un lloc destacat per a La Beata i les dues santes.

L'Ajuntament també ocupava el seu lloc als bancs del mig de l'església als que la gent deia "els bancs del batle".

-Ara ens podrieu dir, llevat de la processó, quins altres actes de festa es feien?

-Sempre hi prenia part la banda de música i fins i tot record que un any vengué la banda del Regiment de Palma i això va ser tot un esdeveniment pel poble i donaren un concert damunt la plaça. Llavors hi havia corregudes al Cos, de cavalls, de muls i a peu, record que hi venia un corredor molt bo de Sa Pobla que li deien en "Praxedis" i d'aquí, de la Vila va esser molt anomenat "en Ferriolet", les corregudes eren una cosa molt desitjada, sobretot pels homos. També hi havia ball, de bot i d'aferrat. Al ball s'enrevoltava

la plaça de cadires i els músics tocaven damunt el cadafal. Les cadires que estaven just devora el cadafal eren per a les autoritats i les forces vives.

-I d'aquesta anada a Palma de l'any 29, que ens podeu dir?

-Aquesta anada a Palma va esser amb motiu d'una gran festa que es va celebrar el dia 29 de desembre per commemorar el setè centenari de la Conquesta de Mallorca i tots els pobles de Mallorca hi acudiren amb una representació. Santa Margalida hi va dur una mostra de la processó de la Beata, amb sants, santes, dimonis, pagesos i autoritats, amb el batle l'amo en Miquel Monjo al front i una banda de música que tocava "Sor Tomasseta". Tant va agra-

dar la representació de Santa Margalida que li donaren el primer premi. Amb relació en això hi ha una anècdota: resulta que davant la comitiva de Santa Margalida hi portava la bandera un homo, gran i gros, que era fuster i tenia la fusteria al carrer del Vent aquest homo sols es dedicava a fer i arreglar carros, no era vilero però vivia aquí, li deien l'amo en Joan Serra. Com que tenia la panxa molt grossa, un senyor de Palma li va

...“al ball, s'enrevoltava la plaça de cadires i els músics tocaven damunt el cadafal”...

demanar: "L'amo, que hi duis dins aquesta panxa" el fuster li va contestar: "Hi duc en "Verga", que és des nostre poble, de la Vila". Aleshores en "Verga" ja feia molt de nom dins Mallorca.

-Quina diferència hi trobau a les festes, comparades amb les d'abans?

-És molt diferent, no es pot comparar, però he de dir que, al meu parer, ara hi manca seriositat, no ens hauríem d'oblidar que el que feim és una processó i una processó ha de ser una processó i no una altra cosa, on no hi hauria de cabre-hi aquest desverí i aquest desordre que es pot observar actualment, a mi no m'agrada, però això és sols la meua opinió.

-Parlant d'una altra cosa, i ara que ens canvien el Rector, quins rectors recordeu que han passat per Santa Margalida?

-El primer que record és el Rector Mora, que era de Porreres, ja era bastant major i va morir a Santa Margalida i el se'n dugueren al cementiri amb un cotxe de Can Salvador des Forn, després el Rector Grau que era inqueró, el rector Rubí que era de la Vila, després record D. Pedro Santandreu (Teco), que jo i el meu espòs

varem esser el primer matrimoni que va casar a Santa Margalida. Ens va dir: "Estic molt content de celebrar aquest matrimoni, perquè ja fa bastant de temps que som aquí i no he casat ningú, la gent de la Vila que es deu pensar que no en sé de celebrar casaments?" Jo que vaig esser una de les primeres a la Vila que es va casar de blanc, tenc un record amarg de la meua primera comunió que la vaig fer vestida de negre, degut a la mort de mumare, i això per a mi va esser un disgust molt gran i vaig sentir enveja de les altres nines que combregaven de blanc. Després, i tornat als rectors, ja més prop, D. Miquel Pol, D. Jaume Bennassar i l'actual D. Mateu Amorós.

-I batles, quins heu conegut?

-N'he conegut bastants, alguns en record: l'amo en Joan Curt, l'amo n'Esteve Silis, el tio Miquel Monjo, D. Feliciano Fuster i el seu fill que no ho va esser gaire temps, l'amo en Josep Lloret, D. Joan Alba, D. Guillem Santandreu, En Jaume Saco, l'amo en Sebastià Verga, l'amo en Joan Monjo, D. Antoni Pujades, l'amo en Pere Cifre, en Joan Manento i els que han vengut més recentment que recorda tothom. Jo guard molt bon record, sense despreciar ningú, de D. Antoni Pujades i de l'amo en Pere Cifre que per a mi varen esser molt bons batles.

Hem arribat al final de l'entrevista però no al final dels records de Madò Magdalena. que ens donarien lloc per a una altra de tan extensa o més, però el temps i l'espai ens comanden i no ens queda més remei que posar-hi punt.

Kubota
TRACTORES

Bones Festes de la Beata 1996

CONCESSIONARI OFICIAL

AUTOS SANT JOAN, C.B.

Ctra. Sant Joan - Vilafranca, s/n. - Tel. 52 60 67 - Fax 52 65 69 - 07240 SANT JOAN (Mallorca)

Gent Major

Durant part del mes de juny i començament de juliol, 18 socis de l'Associació de gent major "Hero", varen viatjar a les Illes Canàries, s'hostajaren en el port de Santa Cruz de Tenerife i visitaren les illes de Lanzarote i La Gomera. Aquesta casta de viatges s'aconsegueixen mitjançant sorteig i sembla que l'associació "Hero" és prou sortada. Els socis que vulguin provar la sort per a la propera temporada, es poden posar en contacte amb la junta directiva de l'esmentada associació.

El dia 6 de juliol es va fer una visita a l'Arxipèlag de Cabrera, on acompanyats de guies, pogueren visitar el parc Nacional marítime-terrestre. El dinar de paella fou molt bo i la travessia ben agradable.

Dia 11 de juliol, el membres de l'associació, que omplien dos autocars, visitaren la fàbrica de galetes "Quely", on els explicaren el seu funcionament i foren obsequiats amb productes de la marca. Després visitaren l'embotelladora de Coca-Cola, on presenciaren la projecció d'una

pel·lícula informativa sobre el producte i foren convidats a un berenar.

Després de dinar la visita fou a les instal·lacions del "Diario de Mallorca" i en darrer terme visitaren el Museu "Krecovic" del Consell Insular de Mallorca.

Dia 11 d'agost els membres de l'associació disfrutaren de dinar i ball a l'Aparthotel Platja daurada de Can Picafort.

M.M.

Notícies de la Premsa Forana

Conveni Govern Balear - Premsa Forana

El passat dia 8 de maig, al local de l'Associació de Premsa Forana a Sant Joan, es va signar el conveni de col·laboració entre l'esmentada associació i el Govern de la Comunitat Autònoma, pels anys 95, 96 i 97. Per la Premsa Forana va signar el seu president, Miquel Company, i per part de la Comunitat Autònoma el president del Govern Balear, Jaume Matas. A l'acte hi assistiren representants de les distintes revistes de la premsa forana que a continuació es reuniren amb el president Matas en un sopar.

Temps d'esglèsia

Unes Paraules del nou rector de la Vila

Al número passat donàrem la notícia del canvi de rector a la Vila i publicàrem una entrevista amb el Rector que se'n va, Mn. Mateu Amorós. Avui volem oferir-vos les primeres impressions del que, a partir d'ara, serà el cap de la nostra Parròquia, eperam que per molts d'anys.

Mn. Felip Díez Forteza, és un alcudienç que fins ara havia desenvolupat la seva tasca sacerdotal com a vicari a la vila de Pollença, des d'ara i per encàrrec del Bisbe de Mallorca, estarà al front de la rectoria de Santa Margalida i intentarà ser el guia espiritual dels margalidans que s'acostin a la Parròquia. Aquestes foren les seves paraules:

-Des del moment en que foreu nomenat pel càrrec, suposam que us haureu informat sobre el nostre poble i en tendreu formada una opinió, ens la podrieu expressar?

-En principi que és un bon poble, més tranquil que Pollença, amb moltes menys esglésies, perquè Pollença en té moltes, però que aquí hi ha bona gent, que la Vila és un poble que abans era pagès i ara fa feina amb el turisme, com molts de pobles dels nostres voltants, i totes les referències que tenc són positives i, per tant venc encoratjat a fer-hi feina.

-Teniu ja projectes de futur o pensau que encara és un poc prest?

-Vertaderament encara és una mica prest, primer haurem de veure per on va la cosa. Aixó sí, venc amb la intenció de servir el poble, a ser un més, com va dir Sant Agustí: "Amb vosaltres cristià i per a vosaltres bisbe", jo no ho som bisbe, en aquest cas capellà i voldria poder compartir la meva fe, les meves il·lusions, les meves ganes de fer feina i mantenir la meva porta oberta per a tots.

-Vós ja heu tengut contacte amb el grup que porta el tema de les obres de la parrò-

quia, tan necessàries per altra part, què en pensau sobre aquest tema?

-Pens que les coses necessàries s'han de fer com mes aviat millor, sé que ja s'han fet coses, que hi ha una sèrie de projectes ja el·laborats, ara del que es tracta és de posar mans a la feina i a veure si la cosa surt endavant i donam solució als problemes. Les esglésies necessiten arreglar i fer-les el més acollidores possible.

-Les sales de la part superior de la Rectoria, veis bé que se'ls doni un ús per a la comunitat?

-Evidentment, han de poder estar al servei de la comunitat, tant pels temes culturals com pastorals, de catequès, etc.

-Quina és la vostra posició en quant als moviments ciutadans: culturals, d'esplai, associacions de gent major, esportius...?

-Tots aquests moviments són positius i són bons, la meva predisposició és que la parròquia de Santa Margalida estigui sempre, per la meva part, disposada a fer feina amb tots i donar-los tota l'ajuda possible. Jo tenc una experiència d'haver fet feina amb grups d'escoltisme i m'interessa molt el tema de la formació infantil i juvenil. Conec els moviments d'esplai i els moviments escolta i sé que fan una bona feina en els tres eixos fonamentals: País, Cultura i Fe, i des d'ara els ofereixo tota la meva ajuda, tot i esser conscient de les meves limitacions.

-A la Vila, de moment, no existeixen ni el Consell Econòmic ni el Consell Parroquial, tot hi haver-se format un grup de feligresos per l'assumpte

de les obres, que pensau fer en aquest camp?

-La meva idea és que si no existeixen s'ha de mirar de crear-los, jo pens que la tasca d'un capellà és la de coordinar les activitats de la parròquia i dels feligresos, però necessita de l'ajuda i assessorament dels laics que, de dia en dia, han d'anar assolint el seu paper i la seva responsabilitat. Voldria que aquesta fos la manera de caminar de la nostra parròquia, que totes les veus es puguin escoltar i si qualcú vol agafar responsabilitats que ho pugui fer. I voldria que la gent m'ajudàs a portar endavant la tasca que el sr. Bisbe m'ha encomanat.

-Aquí es va formar un grup sinodal per treballar pel Sínode, quin coneixement teniu d'aquests grups?

-A Pollença es varen formar 7 grups sinodals i jo treballava amb dos, un d'ells de joves, crec que això és una feina important, que el Sínode pot anar bé si tots hi feim feina i si aquí es va formar un grup i hi ha possibilitat de fer-ne més s'han de fer.

-Ara que som ja a les festes de

la Beata, ens podríeu dir les coneixeu i quina opinió en teniu?

-Bé, tot el que record de la festa és haver vingut un any a veure la processó que crec que és la part més important, aleshores pens que tot el que sigui festa és bo, sempre ajuda un poc a la persona a créixer en tots els aspectes, més si la festa és fa en torn d'un sant que ajuda a tenir-lo com a model dels cristians i dels que feim festa al seu voltant. Encara no conec massa aquest aspecte de la Vila, m'he n'hauré d'anar

enterant, el que puc dir és que si la parròquia hi participa, hi seguirà participant i si hi participa poc, procurarem participar-hi més.

-Voldríeu, amb motiu de la vostra arribada i mitjançant aquesta revista, dirigir qualque missatge als margalidans?

-Només repetir un poc el que hem estat parlant, venc aquí a servir, a posar-me a la disponibilitat dels qui m'hagin mester, intentaré fer el que pugui, voldria demanar ajuda perquè sense

l'ajuda de tots poques seran les coses que es podran fer, vull tenir les portes obertes i compartir amb tots il·lusió i feina i res més, gràcies per haver-me rebut.

A partir d'ara el Rector tendrà un lloc entre els margalidans, esperam i desitjam que es converteixi en un margalidà més.

Redacció

Adéu amb agraïment

Entre la gent major, dins la ballugadissa dels grats records, pipellegen històries d'estels amb desig de que s'enlairassin el més amunt possible que, malgrat ingènues il·lusions i esforços, mai no ascendien a l'altura desitjada.

En el procés de la vida també volem arribar sempre més amunt, però el seu desenvolupament ens fa paleses les nostres possibilitats.

Personalment, he experimentat aquesta realitat normal, la qual va incidir en el fet d'informar i demanar al Sr. Bisbe que procedís a la meua substitució mirant, sobretot, pel bé de la Vila.

La veritat és que dotze anys han passat acceleradament, però m'han permès conèixer i gaudir dels encants ecològics, dels fèrtils comellars i aïrosos turons del extens terme de Santa Margalida i de les seves abundoses fites arqueològiques. De la seva història amara dels afanys per alliberar-se dels lligams de la pobresa i de l'opressió burgesa i, en el nostre temps, de l'accelerat procés social, degut en bona part, a l'encant de les platges de Son Serra, Son Bauló i Can Picafort i a l'esperit treballador i emprenedor dels seus habitants. Però, sobretot, com a sacerdot i com un viler més que ha compartit entranyablement els més destacats esdeveniments, personals i

familiars: baptismes, primeres comunions, noces, defuncions... i distintes festes celebracions hi altres actes als quals he estat amablement convidat i cordialment acollit.

A tots els consistoris que han desfilat durant la meua estada, a les diferents institucions i a tots el margalidans un efusiva abraçada de gratitud, ponderant la seva comprensió per les meves mancances.

Que Santa Margalida i Santa Catalina Tomàs intercedeixin perquè el procés humà cultural i religiós de la Vila, sia el més intens possible.

Mn. Mateu Amorós, Prevere.

Moviment Parroquial

Baptismes:

Juliol, 6 .-Bartomeu Romero Rosselló.
Agost, 10 .-María del Rocío Arqués Calvín.
Agost, 10 .-Carmen Tamara Arqués Calvín.
Agost, 18 .-Pere Damià Mesquida Barceló.
Agost, 18 .-Joana Antònia Mesquida Barceló.

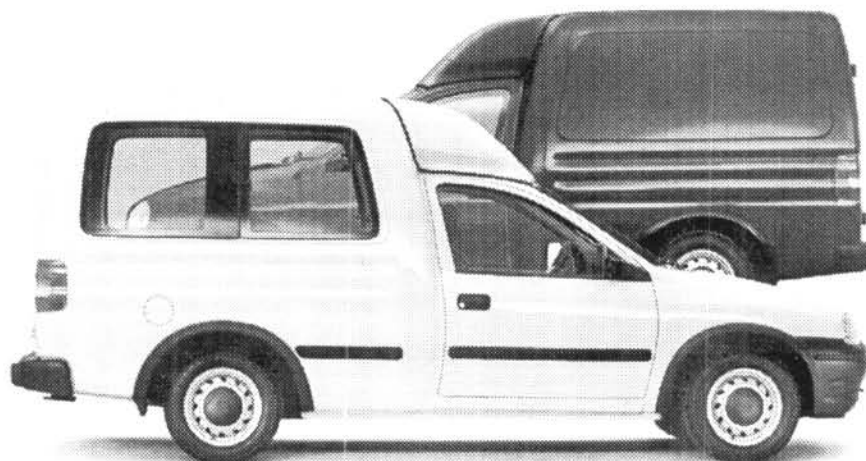
Noces:

Agost, 10 .-Josep Bonnín Payeras amb Maria Antònia Gayà Sansó.
Agost, 18 .-Bartomeu Capó Alomar amb Catalina Capó Nadal.

Defuncions:

Juny, 30 .-Antoni Ferragut Riutort (Petrero), de 70 anys.
Juliol, 13 .-Pere Llull Monjo (Peixino), de 84 anys.
Juliol, 13 .-Josep Gayà Calafat (Saio), de 82 anys.
Juliol, 16 .-Bernat Quetglas Mas (Garriguer), de 69 anys.
Juliol, 27 .-Pere Llull Riutort (Panerer), de 79 anys.
Agost, 7 .-Joan Serra Salvà (Serra) de 84 anys.

OPEL COMBO FURGONETA ACRISTALLADA O MIXTA

motor la vila, s.l.

SERVICI OFICIAL

Miguel Ordinas, s/n. - Tel. 52 39 04 - 07450 SANTA MARGALIDA

Francisca Ferrer Nadal

Diplomada en estètica corporal i quiromasaje

Abrirà su consulta el pròxim mes de setembre en c/ Fluxà, 14. Santa Margalida. Se puede solicitar hora al tel. 909 68 17 25

Tratamientos de modelaje, reducción de zonas concretas, flacidez, celulitis...

Servicios a domicilio para aquellas personas que no puedan desplazarse por causas de salud o de edad, en tratamientos de ciática, lumbago, mala circulación, contracturas musculares...

No és necesario padecer enfermedad o problema estético para acudir a personas cualificades en esta profesión. El hecho de querer sentir-se mejor és suficiente.

Aprovecho para desear a todos unas felices fiestas de la Beata-96.

Gaya

Gestoría Administrativa

Via Francia, 6 - Tels. 85 04 31 - 85 13 47

Fax 85 03 44 - 07458 Ca'n Picafort

Gabinete GAYA

ASESORIA FISCAL, LABORAL
Y CONTABLE

Telf. 52 34 08 - fax 52 38 04

Plaça de la Vila, 36-E - Santa Margalida

La imatge i la paraula

Dibuix:: Antònia Calafat i Capó

Joan Mascaró i Fornés, margalidà que estimava, sobretot, la seva terra en la distància de l'allunyament. Trescador de cultures, conrador de l'esperit, mestre de mestres, savi entre els savis. Tenia Déu en el seu horitzó, i cap a ell encaminà les seves passes. La Vila li donà terra per néixer i per morir. Ara el vol mantenir viu en la recordança.

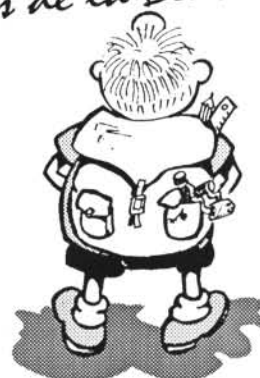
OFFSET • TIPOGRAFIA
DISSENY GRÀFIC

C/. Eng. Felicià Fuster, 21
Tel. 52 32 44
Santa Margalida

Vos desitjam Bones Festes de la Beata!

*Aquí tenim tot el que
necessites per començar
el nou any escolar.*

I sense sortir de la Vila!

Falzies, Cabots i Oronelles

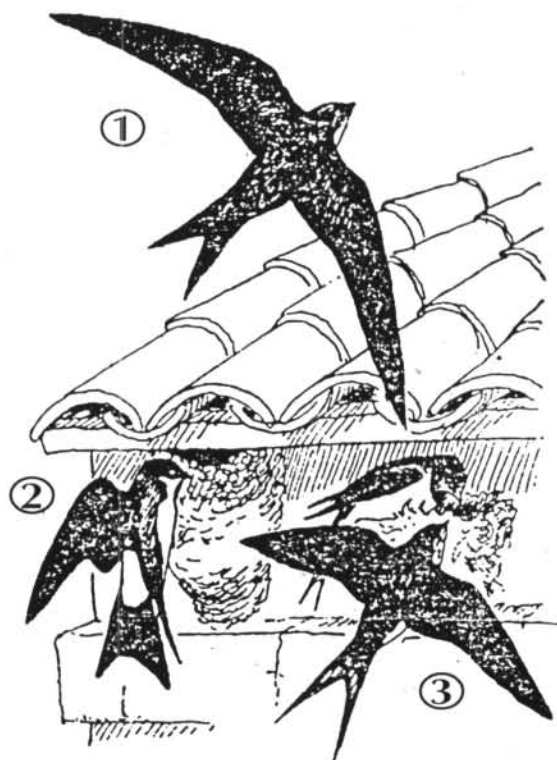
Possiblement no sigui ara el millor temps per fer aquest article. Per ventura vos preguntareu: i perquè diu això? si tot temps és bo per rebre una mica d'informació. El fet és que al tema de qué parlaré potser li haurieu tret més profit si s'hagués escrit devers els mesos de març o abril, ja que els aucells dels que faré menció són migratoris i arriben a Mallorca, especialment a la Vila, a mitjan març o abril, a la recerca d'un lloc per criar i d'un aliment abundant per satisfer les seves necessitats i alimentar les cries.

Per això llavors seria el millor temps perquè poguéssim identificar cadescuna de les espècies i deixar clares una sèrie de qüestions, que molta gent no les hi té o fins i tot desconeix. Ara bé, en aquests moments, qualcuna d'aquestes espècies ja ha començat a emigrar, altres encara les podrem contemplar fins setembre, però no en tanta abundància.

Bé, anem per feina: aquests aucells són essencialment aeris, de forma esvelta, aerodinàmica i vol gràcil, de coes forçades, ales llargues punxagudes i becs curts amb una obertura de la boca molt ample; mengen insectes caçats al vol. Unes espècies fan els nius de fang i altres a forats d'edificis. Aquests aucells no són altres que els que, erròniament, la gent anomena: oronelles i altres, encara més errats, tot i ésser mallorquins, en diuen: "golondrinas".

Idò bé, tots els aucells que es veuen per la Vila i reuneixen les característiques descrites anteriorment, formen part de la següent classificació: són tres espècies que la gent anomena pel mateix nom i es divideixen en dues ordres:

a) Dins l'ordre dels "Apodiformes" tenim, entre d'altres, la família de les falzies.

- ① Falzia
- ② Cabot
- ③ Oronella

Mallorca durant la primavera i començament de l'estiu (la falzia reial, la falzia pàl·lida i la falzia comú o falzia) a la Vila hem de destacar la falzia (*Apus apus*)

b) Dins l'ordre dels "Passeriformes" tenim, entre moltes d'altres, la família dels "hirundínids". De les 5 espècies que visiten Mallorca (el cabot de vorera, el cabot de roca, l'oronella coa-roja el cabot i l'oronella) podem destacar-ne els tres darrers: l'oronella coa-roja, el cabot i l'oronella. Els altres dos són més difícils d'observar ja que habiten els penya-segats, tant de l'interior com de la costa de Mallorca.

A la Vila s'hi poden observar amb freqüència el cabot (*Delichon urbica*) i l'oronella (*Hirundo rustica*) voletejant per sobre de les teulades o entre els carrers.

El fet que la falzia no estigui emparentada amb l'oronella, però sí amb el colibrí, segur que vos sorprèn, ja que l'aspecte exte-

rior de la falzia i l'oronella és tan semblant i en canvi tan distint d'aquell aucell tropical. Així i tot, tal parentesc s'ha confirmat mitjançant investigacions sobre l'ADN de les espècies, que proven l'existència de fortes semblances en els seus respectius codis genètics.

Això ens demostra que, observant les característiques externes de les falzies i les oronelles són molt fàcils de confondre, així en deduïm l'explicació de la raó per la qual la gent, per desconeixement, dona a totes les espècies el nom d'"oronella". Però hem de tenir ben clar que cada espècie té el seu nom i que la falzia i l'oronella no tenen cap tipus de relació genètica i per això pertanyen a ordres diferents. Per exemple, el cabot té una relació fisiològica externa amb la falzia i l'oronella i en canvi no té cap relació parentesca amb la falzia; però sí la té (pels gens), amb l'ordre i conseqüentment dins la família de les oronelles.

Havent aclarit aquests conceptes, es fa necessari saber esbrinar i diferenciar cada una de les espècies, per així poder-les anomenar correctament.

En primer lloc, el cabot (Delichon urbica), ben segur que és l'espècie que tenim més vista i que més d'una persona li haurà enderrocat el niu perquè li ocupava la façana. El cabot és un aucell d'uns 13 cm. (des de la punta del bec al final de la coa), l'única espècie dins la seva família amb el carpó blanc pur i les parts inferiors blanques i el cap, les ales, l'esquena i la coa negre-blavós. La coa és curta i lleugerament forcada (no tant com la de l'oronella), les cames són curtes i els peus estan emplomallats de blanc. És més sociable que l'oronella i és una espècie gregària, conviu amb altres de la mateixa espècie, fins i tot fan els nius agrupats. El vol és curt i aleteja més i, normalment, vola per sobre de l'oronella. Construeix el niu de fang, tancat, sols amb un orifici d'entrada d'uns 2 cms. a la part superior, adossats a la part alta de les façanes, sota la teulada de les cases.

A la Vila podem observar aquets nius a una façana de la plaça, a mà dreta, just pujant cap a la Creveta i també a la façana al costat del jardí del carrer del Pou de sa Garriga... El cabot sol fer dues o tres postes, arriba a mitjan març, és el que podem contemplar més temps, ja que no emigra cap al sud d'Àfrica fins el setembre.

L'oronella (Hirundo rustica) és un aucell d'uns 19 cms, es distingeix per una coa ben forcada amb les llargues "rechisus". Té les parts superiors d'un color blau

metàl·lic fosc, el front i la gorja d'un vermell castany i la part inferior de la gorja d'un blau fosc, la resta de les parts inferiors de color blanc cremós. El seu vol rabent i elegant és admirable quan vola quasi ea ras de terra, caçant insectes.

L'oronella no és tan sociable, viu a les afores del poble, contrueix el niu amb bolletes de fang, aixó li dona una semblança als homes, en forma d'un quart d'esfera, adossat a les parets de l'interior dels estables, sostres i porxades.

L'oronella és el típic migrador que passa els hiverns a l'Àfrica tropical, també fa fins a tres postes a l'any de tres a sis ous i, com a màxim sobreviuran tres butzetes, ja que en les emigracions hi ha molta mortalitat.

De les oronelles hi ha diverses historietes populars que lis donen un caire místic, també dites com aquesta: "Per Sant Macià, l'oronella ve i el tord se'n va".

Està científicament comprovat que, any rera any, una colla d'oronelles sempre torna al mateix niu, es calcula que tenen una longevitat de 10 anys.

Finalment la falzia (Apus apus) és un dels aucells més bon volador que es coneixen, juntament amb el colibrí. Les falzies s'aparellen en vol. Arriben a volar a una velocitat de 200 Km./h en persecucions afollades, sempre caça al vol i, fins i tot, es diu que dormen en vol, el que és cert és que, a la posta del sol, es reuneixen en grups i volen tota la nit a altàries de 1.500 a 2.000 metres.

És un aucell totalment negre, sutjós, manco una taqueta

blanca a la gorja gairebé invisible al vol. Coa curta i lleugerament forcada, es distingeix per les ales llargues en forma de falç, d'aquí prové el su nom en mallorquí de "falzia".

És sociable i d'hàbits exclusivament aeris, el seu vol és molt ràpid i distintiu, amb cops d'ala extremadament ràpids. A l'època de cria és molt renouer i escandalós i, en grups xisclants, cacen frenèticament rran de les teulades. Generalment nia als forats dels edificis, sota les teules... Tenen de dues a tres butzetes. Si durant l'època de cria fa mal temps i els insectes escassejen, llavors les butzetes presenten un fenomen gairebé únic entre les aus: el seu metabolisme disminueix i mig s'aletarguen, fins que, amb el bon temps, retornen els pares.

El seu aliment és exclusivament el que podem anomenar plancton aeri: insectes petits, de 2 a 8 mm. formen una bolla alimentària amassada amb saliva de prop de 500 presses i cada dia porten a les butzetes unes 42 bolles, per tant es mengen un nombre aproximat d'uns 20.000 insectes diaris.

La falzia és migradora, arriba pel mes d'abril i la majoria emigren el mes d'agost.

Bé, sols em resta demanar-vos que respecteu aquests aucells així com tots els altres, viviu i deixau-los viure.

P.D. Per a més informació dirigiu-vos a l'autor d'aquest article.

Restaurant **ARCO IRIS**

Regina i Pep Toni

**MENJAR TÍPIC MALLORQUÍ
SOPARS DE GERMANOR
ARROS BRUT, PORCELLA,
CARAGOLS, CONILL TORRAT,...**

Ctra. Muro-Ca'n Picafort, Km. 8'100

Tel. 53 70 27

*Maria Beltran Mora
Joana M^a. Pascual Sansó*
ADVOCATS

*C/ Joan Mingu March, 1 Baixos
Tel./Fax 52 33 53 07450 Sta. Margalida*

AUTOS DRACH, S.A.

CTRA. PALMA, KM. 48

07500 MANACOR - TEL. 55 13 58

Para todo lo referente a la marca FORD, pueden dirigirse a:

"TALLERES MIGUEL SALVA" C/. Miguel Ordinas, 20

07450 Santa Margalida - Tel. 523275

Autos Drach, S.A.

**Nuevo
Ford
Fiesta**

Bar - Granja

Calafat

Bones Fester de la Beata!

**Especialitat
Horxata d'ametlla
natural**

*Vengui a tastar-la i si ho desitja
pot emportarse-la per litres
i disfrutar-la a casa seva*

Plaça de La Vila - Sta. Margalida

PANADERIA - BOLLERIA

**FORN
CA'N PERICO**

GERARDO RODRIGUEZ CACENAVE

C/. SATURN, 5 - Tel. 52 35 16 - STA MARGALIDA

**"SA
NOS
TRA"**

CAIXA DE BALEARS

**ESTAM AMB LA GENT
ELS DIES DE FESTA,
I TOTS ELS DEMÉS.**

Tal com sona

Per Pep Ramon Tauler

The Doors Are Open* (1ª Part)

As I Look Back

(Per: Jim Morrison)

As I look back
over my life
I am struck by post cards
Ruined Snap shots.
faded posters
Of a time, I can't recall
I am Scot, or so
I'm told. Really
the heir of Mistery Christians
Snake in the Glen
The child of a
Military family...
I rebelled against church
after phases of fervor
I curried favor in school
& attack'd the teachers
I was given
a desk in the corner
I was a fool
The smartest kid
in class
Walks in D.C. in
Negro streets. The library
& book stores. Orange
brick in warm sun.
The books & poets màgic
History of Rock
coinciding w/ my adolescence
Came to LA to

Film School
Venice Summer
Drug Visions
Roof top songs
early struggles &
humiliations
Thanks to the girls
who fed me.
Making records.

Quan mir cap enrera

Quan mir cap enrera
cap al meu passat
em veig sorprendre per postals
Arruinades fotografies
posters descolorits
D'un temps que no puc recordar
Soc escocès, o això
m'han dit, Certament
l'hereu dels Misteriosos Cristians
Ser en la Canyada
El fill d'una
família militar...
Em vaig rebel·lar contra l'església
després de fases de fervor
Vaig esser afavorit a l'escola
i em vaig enfrontar als professors
Em col·locaren
a una taula a un racó
Era el bufó
L'al·lot més llest

de la classe
Passejades en D.C. per
carrers de negres. La biblioteca
i llibreries. Taronjada
en el templat sol
Els llibres i la màgia dels poetes
Història del Rock
que coincideix amb la meua ado-
lescència
Aribada a LA a
l'escola de cinema
Estiu a Venice
Visions de droga
Cançons damunt del terrat
primers esforços i
humiliacions
Gràcies a les al·lotes
que m'han alimentat.
Gravant discos.

P.D. La totalitat d'aquest article
(tres parts) està dedicat a la meua
amiga Antònia March.

* Pel·lícula. Una hora. Producció
en blanc i negre per TV.
Actuacions i esdeveniments polí-
tics del 68. Quatre parts. Rodada
per Granada TV, Londres en el
Roundhouse Theatre. Excel·lents
actuacions i bon so.

NISSAN

Nos hemos
vuelto **LOCOS**

Micra 1.0 L 3p
1.384.000 ptas.

Aire Acondicionado

Cierre centralizado

Inmovilizador **Anti-robo** según versiones

Limpia luneta trasero

Retrovisores eléctricos

Air-Bag de conductor

Dirección Asistida

Elevalunas *eléctrico*

Motor **16v 100 Cv** o **DIESEL 2.0 75 cv**

3 años de garantía ó 100.000 Km

Almera 1.6 SLX ó 2.0 D GX
2.199.000 ptas.

Aire Acondicionado

Cinturones con pretensores

Inmovilizador **Anti-robo**

Limpia luneta trasero

Barras estabilizadoras *delanteras/traseras*

Volante **regulable en altura**

Motor 16v 55 Cv

3 años de garantía ó 100.000 Km

Aprovéchate

RECUERDA QUE HAY UN **MICRA** DESDE 1.244.000 ptas. Y UN **ALMERA** DESDE 1.744.000 ptas.
Precios recomendados en Península y Baleares. Incluyen: Nissan Assistance, IVA, Transporte, Impuesto de Matriculación y Descuento promocional. Válido para vehículos en stock hasta fin de mes. No acumulable con otras promociones existentes. Excelentes condiciones con **NISSAN FINANCIACION**

COVEAUTO S.L.

Exposición y Venta: Tel./Fax: 52 39 94 - Móvil. 908 83 83 05
Taller: Tel./Fax 85 60 79 · Miguel Ordinas, 7 · STA. MARGALIDA

GAU
GESTION E INFORMATICA S.L.

- ORDINADORS
- PROGRAMES
- IMPRESORES
- MATERIAL D'OFICINA
- COMPTABILITAT
- TELÈFONS
- FAX - TMA
- ASSEGURANCES

Plaça de S'Abeurador, 12
07450 - Santa Margalida
Tel. (971) 52 38 34
Fax. (971) 52 39 80

Carpinteria Mecànica

ESTELRICH & ESTELRICH

Miguel Ordinas, s/n. - Tel. 52 35 25 - Sta. Margalida

TALLER DE FERRERIA

Sebastià Ferrer
Moragues

Treballs en General de
Ferro-Alumini

Acer inox. i Metallisteria
Servici Guillotina i Plegat

Pou de Sa Garriga, 22-24
Tel./Fax. 52 34 20

07450 SANTA MARGALIDA

Per als que llegeixen Còmics

Des de fa catorze anys té lloc a Barcelona la Fira internacional del còmic que se celebra els passats 9,10,11 i 12 de maig a l'estació de França. Enguany precisament es commemora el centenari del seu naixement. Aquest s'hauria produït el 1896, quan Yellow Kid (tira còmica d'en Felton Outcault) va adquirir el caràcter seqüencial mitjançant vinyetes en el diari Morning Journal de Nova York. Es convertia, així, en el primer clàssic, en una joia per a qualsevol col·leccionista. Tanmateix, n'hi ha que qüestionen la data que és objecte de commemoració, sobretot si atencem a la definició de còmic més usual, aquella que el designa com "un conjunt d'il·lustracions juxtaposades i altres imatges en seqüència deliberada, amb el propòsit de trasmetre informa-

ció... i obtenir una resposta estètica del lector". Vist així, es podria fer retrocedir la data d'aquest

"naixement" en torn del 1.500 abans de Crist i relacionar-lo amb les representacions contingudes als jeroglífics egipcis, considerats per molts d'autors com els seus vertaders precursors, ja que, segons indica Scott McCloud, reuneixen les pautes bàsiques del que s'entén com a còmic. Aquest, per tant,

no s'ha d'identificar amb aquell que podem comprar a qualsevol quiosc o llibreria, representat sobre paper o cartó, sinó que pot tenir perfectament altres tipus de suport, mentre reunesqui les característiques que hem descrit més amunt.

Fet aquest aclariment introductori, ja podem tornar al tema d'aquestes retxes, el Saló Internacional. Si qualcú té la sort d'assistir-hi supòs que coincidirà amb mi que és per quedar astorat de la quantitat de gent que s'hi reuneix, una gernació de totes les pintes i edats -el còmic, ja ho sabeu, no en té-, intentant obtenir l'autògraf del seu dibuixant o guionista més estimat, omplint els "stands", cercant les darreres novetats, o, aquells més curiosos, fent el possible per comprar autèntiques relíquies, preuades per tots els col·leccionistes.

Còmics de tots tipus, des de clàssics com Little Nemo de Windsor McKay, Krazy Kat de George Herriman, Tarzan d'Edgar Rice Burroughs, Buck Rogers de Dick

Calkins, Dick Tracy de Chester Gould, Flash Gordon d'Alex Raymond, Terry and the Pirates de Milton Caniff, Batman de Bob Kane, passant per Tintín de Hergé, Spirit de Will Eisner, la saga Marvel -Spiderman, the Fantastic Four, el Capitán América...- fins arribar a autors de la talla de Moebius, Hugo Pratt amb el seu Corto Maltés, Daniel Torres, Frank Miller, Scott McCloud... Tot això sense deixar de banda les darreres novetats, com són ara Museum de F. de Felipe, la Chica Inclinada de Chuiten & Peeters (amb uns dibuixos excel·lents), Dropsie Avenue de Will Eisner, autènticament genials, Nosotros somos los muertos de Max i Pere Joan, entre molts d'altres.

A més de tot el còmic europeu i americà, és obligat fer esment en la producció del còmic japonès i sobretot en la seva extraordinària demanda: els seus "stands" estan de gom-en-gom d'al.lots i al.lotes, tots cridant i empenyent-se a veure si aconseguen el darrer "Manga". És increïble i fa pensar la gentada que s'estima més el còmic japonès, jo realment n'estic sorpresa.

Per acabar, només em queda recordar que a Mallorca, fa un parell d'anys, també hi va haver exposicions de còmic al casal Sollerí. Personalment, crec que s'haurien de tornar dur a terme, ja que, a més d'ajudar a difondre una veritable manifestació artística, aquesta seria una bona oportunitat perquè es reunís gent amb edats i maneres de veure la vida molts diverses, però units tots per l'afecció al còmic. Aveïem si és ver (esperem).

Antònia Calafat

BANCA MARCH

Passeig des Pouàs, 1 - 07450 SANTA MARGALIDA

Ctra. Vella de Bunyola, 29
Tels. 75 68 35 - 36 - 37 - 38
07009 Palma de Mallorca

HERTORRES, S.L.
CONSTRUCCIONS

C/. Lluna, 2
07450 STA. MARGALIDA

Tels. 52 31 03
52 32 89
52 30 36

CONGELADOS RAMIS
PESCADOS Y MARISCOS

C/. Miguel Ordinas, s/n.
Tel. 52 38 32 07450, Sta. Margalida

BAR

Ca'n Maco

Pl. Abeurador, 5 - Tel. 52 32 23

Muebles
Payeras

El seu establiment "expert" a Santa Margalida
Tot un expert en mobles i electrodomèstics

MOBLES TOTS ELS ESTILS
MOBLES A MIDA
MOBLES CUINA
CORTINATGES - TAPISSERIA
CATIFES - IL·LUMINACIÓ

Plaça de la Vila, 15
Telèfon 52 30 79 - Fax. 52 30 34
SANTA MARGALIDA (Mallorca)

Via Suissa, 60 (front de la benzinera)
Telèfon 85 10 97
CA'N PICAFORT (Mallorca)

Esport margalidà

Presentació del C.E. Margalidà

El dissabte dia 24 d'agost va tenir lloc al camp de s'Estanyol la presentació dels equips de futbol de Santa Margalida en les distintes categories, en un acte on hi varem veure molta gent.

Al Club Esportiu Margalidà, alguns encara li diuen "Margaritense", però nosaltres som partidaris de la normalització del nom, tal com ja ho ha fet un diari de Palma. Pot ser això seria motiu per un debat clarificador.

Sigui com sigui, a continuació donam els noms dels components dels distints equips:

Equip de nines:

Sebastiana Ferriol Dalmau, Margalida Quetglas Ribot, Belinda Castro Nevado, Cristina Flettner Amer, Maria Magdalena Payeras, Antònia Ferriol Dalmau, Mª Magdalena Dalmau Morey, Bel Horrach Roselló, Maria Perelló Gayà, Maria Font Rosselló, Antònia Montala Fornés, Estefania Morales March, Fca. Mª Roselló Cifre, Martina Frontera Espinosa, Margalida Puigserver Pastor.

Entrenador: Fco. Ledesma Méndez. Delegat: Xisco Perelló Florit.

Equip futbol 7 (prealevins):

Miquel Morey Barceló, Joan Alós Serra, Joan Xavier Malondra Tauler, Josep Enric Jaime Colomar, Joan Vives Costa, Miquel Martí Alzamora, Sebastià Alemany Mascaró, Josep Garau Capó, Joan Miquel Martín Fornés, Jaume Del Olmo Alós, Joan Nadal Brotat, Rafel Marc Reynés Morell, Miquel Àngel Mateu Dalmau, Antoni Del Olmo Alós, Rafel Mulet Bisquerra.

Entrenador: Xisco Morey Ferrer. Delegat: Pere Nadal Estelrich

Equip Aleví:

Joan Garau Capó, Antoni Bibiloni Bauzà, Bartomeu Roig Mas, Rafel Mayol Capó, Rafel Socías Pons, Joan Font Curient, Xavier Gutiérrez Vilar, Jordi Capó Moncadas, Joan Frontera Alcover, Miquel A. Vanrell Caldés, Guillem Ferrer Perelló, Miquel Torrens Seguí, Diego Martinez Marín, Joan Cladera Genovart, Xavier Expòsito Isern.

Entrenador: Delegat

Equip de Cadets:

Mateu Matas Ordinas, Sebastià Font Curient, Joan Mas March, Pere Villalonga Nadal, Gabriel Frontera Gayà, Mateu Martí Alzamora, Antoni Aloy Estelrich, Llorenç Juan Santandreu, Miquel Cladera Genovart, Sebastià de la Cruz Darder, Miquel Bibiloni Bauzà, Xavier Oliver Ribas, Bartomeu Dalmau Morey, Rafel Mateu Dalmau, Miquel Ferrer Munar, Antoni Moreno Brunet, Pere Ferriol Mas,

Entrenador: Antoni Alcázar. Delegat Llorenç Ferrer.

Equip Infantil:

Gabriel Molinas Sureda, Jaume Perelló Estelrich, Xisco Ferragut Morey, Josep Alzamora Nadal, Martí Gayà Amengual, Miquel A. Gual Calvó, Antoni Ferragut Morey, Pere Cifre Malondra, Xavier Perelló Gayà, Xisco Perelló Morey, Bartomeu March Seguí, Xisco Moreno Brunet, Miquel Ferrer Jordà, Miquel Pérez Segura, Gabriel Font Perelló, Gabriel Martí Alzamora, Miquel Cladera Roselló,

Entrenador: Xisco Sánchez Portes. Delegat:

Equip Juvenil:

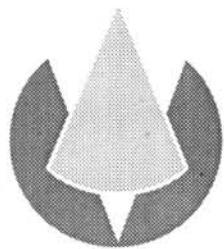
Xisco Roselló Tauler, Llorenç Balaguer Romero, Miquel Villalonga Nadal, Josep Miquel Perelló March, Pere Joan Alomar Oliver, Pere Llull Gayà, Carles Jaime Colomar, Pere Font Roselló, Xavier Capó Caballero, Joan Planas Morro, Baltasar Bibiloni Bauzà.

Entrenador: Carles Font Riera

Equip 3ª Regional:

Miquel Rosselló Salvà, Llorenç Riera Dalmau, Rafel Estelrich Ribot, Joan Sebastià Alomar Cuesta, Ramon Torres Valls, Martí Torres Valls, Miquel Muntaner Horrach, Carles Manzano Castela, Antoni Font Amer, Andreu Aguilera González, Martí Crespí Pastor, Gabriel Moll Serra, Serafi Maestro Barra, Jaume Munar Rosselló, Pep Toni Fornés Ginard, Joan Vives Morey, Joan Matas Ordinas, Joan Riera Gelabert, Pere Perelló Morey.

Entrenador: Antoni campayo Oviedo. Delegat: Mateu Matas Molinas.

Centre Assessorament Empresarial

José Trías, 11 - 1º - Tels. 85 08 46 - Fax 85 18 10 - CAN PICAFORT

RESTAURANT - BAR

**NOCES
COMUNIONS
MENU DIARI**

Ctra. Manacor - Inca, Km. 9 - Tel 83 02 46 - PETRA - LOCAL CLIMATITZAT

**AJUNTAMENT DE
SANTA
MARGALIDA**

TELÈFONS D'INTERES

AJUNTAMENT DE SANTA MARGALIDA	52-30-30 // 52-30-50 // 52-31-08
FAX AJUNTAMENT STA. MARGALIDA	52-37-77
FAX CA'N PICAFORT	85-18-36
CENTRE AMBULATORI S. MARGALIDA	52-39-42
C. PICAFORT	85-10-75
AMBULÀNCIA.....	52-30-30 52-30-50
JUTJAT.....	52-38-95
BIBLIOTECA SANTA MARGALIDA.....	52-38-95
POLICIA LOCAL SANTA MARGALIDA	52-30-30
C. PICAFORT	85-03-10
CASA DE CULTURA.....	52-38-95
LLAR DELS PADRINS.....	52-39-42
GUARDIA CIVIL STA. MARGALIDA....	52-30-22
CA'N PICAFORT	85-04-18
FARMACIA MARIA R. PUJADAS.....	52-34-89
SEBASTIÀ BUADES	85-09-86
MAGDALENA JUAN	85-04-00
PARRÒQUIA SANTA MARGALIDA.....	52-31-19
CA'N PICAFORT	85-01-15
COL.LEGI ELEONOR BOSCH.....	52-34-31
GRADUADA	52-32-94
VORA MAR	85-08-06
CORREUS SANTA MARGALIDA.....	52-32-17
CA'N PICAFORT	85-11-36
"LIMPIEZAS URBANAS DE MALLORCA"	52-30-07
MONGES AGUSTINES S. MARGALIDA	52-31-15
MONGES AGUSTINES C. PICAFORT	85-03-45
FUNERÀRIA.....	52-32-81
GESA AVERIES (Sector Inca).....	88-00-77

Ciència per a tots

Per: Joan Cladera

D'Estrelles i Planetes (I)

El Sol

El Sol és una estrella de tamany mitjà que ocupa el lloc central del sistema planetari al qual pertany la Terra. Sense la seva llum i la seva calor seria impossible tota casta de vida en el nostre planeta. Totes les coses vives depenen d'ell: la fotosíntesi de les plantes, la formació del carbó i del petroli, les estacions, la formació dels níguls, etc. El seu diàmetre és d'1.390.000 Km. essent unes 109 vegades superior al de la Terra. Es calcula que es va formar fa uns 5.000 milions d'anys i que continuarà irradiant energia per espai d'uns 6.000 milions d'anys més. Podem dividir el Sol, des del punt de vista físic, en quatre parts diferents: el nucli, la fotosfera, la cromosfera i la corona. El nucli és la part més interna i es desconeix la seva estructura, però se sap que pot arribar a assolir temperatures de 15 milions de graus centígraus i que en ell es produeixen reaccions termonuclears generadores d'energia, similar a les que es produeixen en les bombes d'hidrogen: quatre àtoms d'hidrògen es fusionen per formar un àtom d'heli, amb la corrent emissió d'energia i pèrdua de massa (el Sol perd 650 milions de tones de massa cada segon). La segona capa és la fotosfera, que és una regió d'uns 300 Kms. d'espessor, que envolta el nucli i a on s'arriba a temperatures de 6 milions de graus centígraus. La tercera capa és la cromosfera que constitueix l'escorça solar. Aquí és allà on es produeixen violentes erupcions de masses gasoses (principalment heli, hidrogen i alguns metalls) que s'anomenen protuberàncies i que poden arribar a altures enormes. A les proximitats d'aquestes protuberàncies hi apareixen les taques solars, de color obscur, que són àrees de la superfície solar en les que la temperatura és inferior a la de les zones circumdants. La quarta i darrera capa que forma el Sol és la corona, que

pot arribar a una altura màxima d'uns 2.500 Kms. i a temperatures de milers de graus centígraus.

Com hem dit abans, el Sol és una estrella de tamany mitjà que habita en un dels braços de la nostra galàxia: La Via Làctea, i que es troba a uns 30.000 anys-llum (1 any-llum = 457.702.000.000 Kms.) del seu centre. Es sabut que el Sol, cada segon emeteix tanta energia com la produïda per 100.000 bilions de tones de TNT (Trinitrotoluen o trilita) que és la substància de la qual estan formats els explosius convencionals. També en aquesta petita fracció de temps (un segon), l'astre rei emeteix a l'espai la mateixa quantitat d'energia que reb el nostre planeta en un període de 100 anys.

El Sol, com la Terra, té dos tipus de moviments: un de rotació en torn del seu eix, que dura uns 25 dies i un altre de translació en el que recorre una òrbita el·líptica que passa pel centre de la galàxia i que ve a durar uns 230 milions d'anys.

Però, com es va formar el Sol i el seu corresponent sistema planetari, del qual nosaltres en formam part? El nostre Sol va néixer fa quasi 5.000 milions d'anys, seguint el procés de creació característic de quasevol estrella. En aquell temps, el lloc que ocupa ara el Sistema Solar estava ocupat per una immensa nebulosa de pols i gas. Quan aquest nígul galàctic d'hidrogen, heli i pols va arribar a una massa uns quants de milers de vegades superior a la del Sol actual i la seva temperatura va ascendir per sobre un límit crític (més de 5.000 milions de graus centígraus), es va concentrar massa degut a l'extrema pressió i va caure sobre ella mateixa, colapsant-se posteriorment. Així es va iniciar un procés de terrible violència que va acabar amb l'esclafit de la nostra estrella: el Sol. Part dels materials que formaven el nígul galàctic no varen caure al centre de l'estrella (acabada de formar), sinó que es

quedaren circundant-la i començaren a xocar entre ells, produint cossos compactes anomenats planetessimals. Aquests avantpassats dels planetes seguien la seva evolució geològica i adquiriren formes esfèriques caient en òrbita plana al voltant del Sol.

La superfície del Sol està agitada per explosions que llancen cap a l'Univers invisibles "tormentes" de vent solar (gas altament ionitzat). Aquestes tempestes ionitzades arriben fàcilment a la Terra, provocant apagaments, com el que, en la primavera de 1989, va afectar 9 milions de persones en el nord del Canadà o interferint les comunicacions electròniques entre països i entre naus espacials.

Les radiacions que emet el Sol són, en la gran majoria, de llum visible, però també pot emetre grans quantitats de radioones, radiació infraroja, radiació ultraviolat, radiació X, radiació gamma i radiació còsmica, essent les tres darreres molt perilloses per a la vida a la Terra. Gràcies a Déu, la majoria d'aquestes radiacions són quasi totalment absorbides per la nostra atmosfera, arribant-nos així en poques quantitats que no poden arribar a fer-nos mal.

La Terra es troba a una distància de 150 milions de Kms. del Sol (aquesta distància es diu una UNITAT ASTRONOMICA o 1 UA) que és una distància idònia per a què la radiació solar que incideix sobre ella doni lloc a temperatures favorables pel desenvolupament de l'activitat biològica: ens dona la vida, els níguls, els colors, la pluja...

Qualque dia el Sol, l'astre rei de la Via Làctea, deixarà d'existir, quedant reduït a pols. Però, com hem dit abans, aquest gran esdeveniment tindrà lloc d'aquí a uns 6.000 milions d'anys i fins aquest dia li resta molt de temps a l'home per anar descobrint les meravelles que guarda el nostre tan estimat i misteriós Univers.

"la Caixa"

Plaça de la Vila

Santa Margalida

SUPERMERCAT
CA'N PARRIC
COMESTIBLES • TESTS • MENJAR PER ANIMALS

D'EN MARCH, 26 - 30
DE SES JOVADES, 28
TEL. 52 30 77 - FAX 52 36 74
SANTA MARGALIDA

Productes MARTI

**SAL - PEBRE
I LLEGUMS**

Òptica Santa Margalida

Passeig d'es Povàs, 25
Tel. 52 39 22
07450 SANTA MARGALIDA

Òptica Ca'n Picafort

Passeig Colón, 92
Tel. 85 15 36
07458 CA'N PICAFORT

**AUTOESCOLA
SANTA MARGALIDA**

C/. Joan Monjo March, 38
07450 STA. MARGALIDA

Telf.: 52 34 98
85 14 82

L'Hospital General de Muro ja compta amb l'experiència del millor equip de professionals en atenció mèdica i tecnologia d'avantguarda

El nou Hospital General de Muro, únic hospital privat que actualment funciona a la zona Nord de Mallorca, compta entre els seus múltiples serveis amb: 70 llits, UCI, 2 quiròfans, tac-scanner, RX, ecografies, cardiologia, medicina interna, traumatologia, urgències i laboratori les 24 h. del dia,

NIMBUS COMUNICACIÓN

pediatria, aparell digestiu, otorrinolaringologia, ginecologia,... a més de tot un equip tècnic i humà especialitzat, que li garantirà la més moderna, qualificada i completa assistència mèdica sanitària.

Hospital General de Muro

Tel. 89 19 00

Veler, s/n Urbanització Las Gaviotas
07408 Platja de Muro. Fax: 89 23 52
BADIA D'ALCÚDIA, MALLORCA.

**Al seu servici amb totes les
nostres energies**

